

Załącznik do Uchwały Nr XVII/137/2015
Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich
z dnia 30 grudnia 2015 r.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
W GMINIE
STRZELCE OPOLSKIE
NA LATA 2016-2020**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
I. CZĘŚĆ WSTĘPNA	5
II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA.....	16
2.1. Położenie gminy	16
2.2. Demografia.....	18
2.3. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej	20
2.3.1. Dzieci w systemie polityki społecznej.....	25
2.3.2. Zjawisko przemocy	27
2.3.3. Rynek pracy.....	31
2.3.4. Uzależnienia	35
2.3.5. Przestępczość.....	41
2.3.6. Niepełnosprawność.....	42
2.3.7. Ludzie starzy	47
2.3.8. Najważniejsze problemy społeczne na terenie gminy	50
III. ANALIZA SWOT	65
IV. CZĘŚĆ STRATEGICZNA	70
4.1. Misja:.....	70
4.2. Cel główny, cele strategiczne, kierunki działań	70
4.3. Monitoring i wdrażanie	74
V. WSKAŹNIKI STOPNIA EFEKTYWNOŚCI REALIZACJI STRATEGII	76
ZAKOŃCZENIE.....	78

WPROWADZENIE

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem, w którym rozważane są w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji pomocy społecznej, prowadzonych na terenie gminy, podejmowane dla poprawy zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin, mieszkańców gminy.

Narzędziem realizacji lokalnej polityki społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych. Termin strategii funkcjonuje w obszarze społecznym już od kilkunastu lat. Autorzy Słownika Socjologicznego (K. Olechnicki i P. Załęski) definiują:

„Strategia to zaplanowany i często realizowany w praktyce sposób osiągania jakiegoś wyznaczonego celu”, ale również „teoria, a także metody i techniki rozwiązywania określonych problemów badawczyh”. Strategia jest narzędziem rozwiązywania problemów społecznych, który stwierdził również ustawodawca, zobowiązując w ustawie o pomocy społecznej wszystkie szczeble administracji samorządowej do opracowania takiego dokumentu.

Obowiązek opracowania i realizacji strategii na szczeblu gminnym wynika z art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na mocy którego do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

„opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Ustawodawca określił również, iż dokument ten powinien zawierać, w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią oraz określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji i wskaźników ich realizacji.

Uzyskane informacje i materiały zostaną wykorzystane w przygotowaniu dokumentu, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie winny stać się przedmiotem szczególnych rozważań władz lokalnych.

I. CZĘŚĆ WSTĘPNA

1.1. Dokumenty programowe i przesłanki z nich wynikające

- **EUROPA 2020 – STRATEGIA NA RZECZ INTELIGENTNEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU**

Dokument zawiera dane ,w którym Europa ma potrzebę stworzenia inteligentnej i zrównoważonej gospodarki, która sprzyja włączeniu społecznemu. Założenia można osiągnąć poprzez realizację wzajemnie ze sobą powiązanych priorytetów:

- wzrost inteligentny, czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach;
- wzrost zrównoważony, czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej;
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, czyli wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Strategiczne cele Unia Europejska zamierza osiągnąć do 2020 roku to:

- zatrudnienie osób w wieku 20-64 lat - 75% powinno mieć pracę;
- przeznaczenie na innowacje , w badania i rozwój 3% PKB Unii;
- ograniczenie emisji dwutlenku węgla nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki;
- ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększenie odsetka osób młodego pokolenia posiadającego wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%;
- zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o 20 milionów.

- **KOMUNIKAT KOMISJI EUROPEJSKIEJ „INICJATYWA NA RZECZ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI SPOŁECZNEJ”**

Komisja Europejska zwraca uwagę na rolę jaką ekonomia społeczna odgrywa w strategii Europa 2020 w aspekcie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego. Wydano komunikat został w dniu 25 października 2011 W gospodarce społecznej w UE zatrudnionych jest ok. 11 mln osób, co stanowi 6% całkowitego zatrudnienia. Przedsiębiorstwa społeczne posiadają silne zakorzenienie lokalne, realizują cele społeczne i środowiskowe, wzmacniają spójność społeczną oraz zwiększają konkurencyjność gospodarki poprzez swoją innowacyjność. W związku z tym Komisja Europejska w Komunikacie zaproponowała szereg rozwiązań zmierzających do wzmocnienia roli ekonomii społecznej. Działaniami tymi są:

- 1) Poprawa dostępu do finansowania realizowana przez:
 - uznanie przedsiębiorstw społecznych za priorytet inwestycyjny Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (dalej EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (dalej EFS);
 - utworzenie ram dla etycznych funduszy inwestycyjnych;
 - łatwiejszy dostęp do mikrokredytów.
- 2) Poprawa promocji ekonomii społecznej za pomocą:
 - zwiększenia rozpoznawalności ekonomii społecznej;
 - utworzenia publicznej bazy danych oznakowań i certyfikatów oraz platformy wymiany danych i informacji; zestawienia dobrych praktyk.
- 3) Poprawa otoczenia prawnego zakładająca:
 - wydanie rozporządzenia ustanawiającego statut fundacji europejskiej;
 - uproszczenie rozporządzenia w sprawie statutu spółdzielni europejskiej;
 - silniejsze wykorzystanie elementu jakości w procedurze zamówień publicznych;
 - uproszczenie stosowania zasad pomocy publicznej w przypadku usług społecznych i lokalnych;
 - zwiększenie znaczenia kryteriów i warunków pracy w zamówieniach publicznych.

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie w szczególności w zakresie poprawy promocji ekonomii społecznej.

• KOMUNIKAT KOMISJI EUROPEJSKIEJ W SPRAWIE POLITYKI UE I WOLONTARIATU: UZNANIE I PROPAGOWANIE WOLONTARIATU TRANSGRANICZNEGO W UE

Komisja Europejska podkreśla znaczenie wolontariatu dla tworzenia i rozwijania kapitału ludzkiego i społecznego. Komunikat wydano w dniu 20 września 2011 r. i uznawany jest za jeden z kluczowych czynników integracji i wzrostu zatrudnienia oraz element poprawy spójności społecznej. Określa się kwestię, iż wolontariusze mają wpływ na kształtowanie społeczeństwa europejskiego, a niektórzy aktywnie współtworzą Europę obywatelską. Wolontariat przyczynia się do realizacji Strategii Europa 2020 (w szczególności do osiągnięcia docelowej stopy zatrudnienia w UE wynoszącej 75 %). Umożliwia zdobywanie i podnoszenie kompetencji umiejętności społecznych oraz przystosowywanie się do zmian panujących na rynku pracy. Komisja Europejska proponuje działania zmierzające do propagowania wolontariatu:

- 1) promowanie wolontariatu transgranicznego we współpracy z państwami członkowskimi oraz poprzez unijne programy finansowania przyczyniające się do mobilności i międzykulturowego nabywania wiedzy przez swoich obywateli oraz do wzmacniania ich europejskiej tożsamości;

- 2) tworzenie zachęt do wspierania i rozwoju wolontariatu;
- 3) uznawanie kompetencji i umiejętności uzyskanych w ramach wolontariatu jako doświadczeń z uczenia się pozaformalnego;
- 4) wzmacnianie powiązań pomiędzy wolontariatem a ochroną zdrowia i pomocą społeczną, szczególnie w kontekście starzenia się społeczeństw;
- 5) zorientowanie programów finansowania UE na kwestie wolontariatu oraz wprowadzenie ułatwień w kwestii orientacji w poszczególnych programach finansowych dedykowanych wolontariatowi.

- **STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020**

W dniu 25 września 2012 r. została przyjęta Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo. Stanowi główną strategię rozwojową w średnim horyzoncie czasowym, wskazuje strategiczne zadania państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe.

Strategia wyznacza trzy obszary strategiczne - Sprawne i efektywne państwo, Konkurencyjna gospodarka, Spójność społeczna i terytorialna, w których koncentrować się będą główne działania oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych. Celem głównym Strategii staje się wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Strategia stanowi bazę dla 9 strategii zintegrowanych, które powinny przyczyniać się do realizacji założonych w niej celów, a zaprojektowane w nich działania rozwijać i uszczegóławiać reformy w niej wskazane. Jest skierowana nie tylko do administracji publicznej. Integruje wokół celów strategicznych wszystkie podmioty publiczne, a także środowiska społeczne i gospodarcze, które uczestniczą w procesach rozwojowych i mogą je wspomagać zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym. Wskazuje konieczne reformy ograniczające lub eliminujące bariery rozwoju społeczno-gospodarczego, orientacyjny harmonogram ich realizacji oraz sposób finansowania zaprojektowanych działań. Strategia Rozwoju Kraju 2020 będzie również odniesieniem na gruncie krajowym dla nowej generacji dokumentów strategicznych przygotowywanych w Polsce na potrzeby programowania środków Unii Europejskiej na lata 2014-2020, tj. umowy partnerstwa i programów operacyjnych (uwzględniających środki z polityki spójności, wspólnej polityki rolnej - WPR i wspólnej polityki rybołówstwa – WP Ryb). Wskazane w Strategii cele rozwojowe i priorytety w znaczącym zakresie wpisują się w cele strategii unijnej „Europa 2020” i są z nią spójne.

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się także do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie.

- **KRAJOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA UBÓSTWU I KRAJOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA UBÓSTWU I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU 2020**

„Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 Nowy Wymiar Aktywnej Integracji„, jest programem rozwoju i stanowi dokument o charakterze operacyjno - wdrożeniowym, ustanowiony w celu realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju – „Strategii Rozwoju Kraju 2020” oraz Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego oraz innych strategii rozwoju. Program stanowi o realizację krajowej polityki społecznej, celu szczegółowego 3 Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL). W grudniu 2010 roku Komisja Europejska przyjęła komunikat „Europejska platforma współpracy w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym: europejskie ramy na rzecz spójności społecznej i terytorialnej”, w którym przedstawiono sposób, w jaki różne dziedziny polityki przyczynią się do osiągnięcia tego ambitnego celu zmniejszenia ubóstwa i zwiększenia włączenia społecznego. Określono szereg działań towarzyszących, mających pomóc osiągnąć cel zmniejszenia ubóstwa oraz wyjaśniono koncepcję i sposób funkcjonowania platformy. Stwierdzono, iż walka z ubóstwem i wykluczeniem musi opierać się przede wszystkim na wzroście gospodarczymi zatrudnieniu oraz na skutecznej ochronie socjalnej. Interwencja innowacyjnej ochrony socjalnej musi być połączona z szerokim zestawem polityk społecznych, łącznie z edukacją, pomocą społeczną, mieszkalnictwem, zdrowiem, godzeniem życia prywatnego i zawodowego oraz polityk rodzinnych.

W związku z możliwością korzystania ze środków unijnych na realizację określonych działań w latach 2014 - 2020 w ramach funduszy Wspólnych Ram Strategicznych (WRS), wszystkie kraje członkowskie, w tym Polska, zobowiązane są do spełnienia odpowiednich warunków ex-ante. Celem głównym programu jest zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o 1,5 mln osób oraz wzrost spójności społecznej. Ustalono cele operacyjne oraz rezultaty nadrzędne:

- cel operacyjny usługi dla aktywności i profilaktyki -ograniczenie wykluczenia dzieci i młodzieży, rezultat zapewnienie rodzicom z dziećmi dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, które wpłyną na aktywizację rodziców, umożliwiając profilaktykę zapobiegającą ubóstwu;
- cel gwarancji dla przyszłości młodzieży - stworzenie szansy na wejście na rynek pracy i tworzenia rodzin, rezultat stworzenie spójnego systemu działań edukacyjnych, społecznych i zawodowych umożliwiających młodzieży przygotowującej się do wejścia na rynek pracy, zdobycia niezbędnych kompetencji i umiejętności ułatwiających włączenie społecznie, poprzez aktywność zawodową i rozwój rodziny;
- cel operacyjny aktywna osoba, zintegrowana rodzina, odpowiedzialne lokalnie środowisko, rezultat rozwój systemu aktywnej integracji, działającego na rzecz uczestnictwa w życiu

społecznym i zawodowym osób, rodzin i środowisk zagrożonych wykluczeniem oraz umożliwiając łączenie ról społecznych zawodowych i rodzinnych oraz udział w społeczności lokalnej opartej o zasadę partnerstwa publiczno –społecznego;

- cel zapobieganie niepewności mieszkaniowej, rezultat to zapewnienie dostępu do niedrogich mieszkań na wynajem umożliwiających stabilność rodziny i aktywizację zawodową rodzin, oraz zapobieganie utracie mieszkania oraz pojawienia się zjawiska bezdomności powodując wykluczenie społeczne;
- cel seniorzy - bezpieczni, aktywni i potrzebni, rezultat to zapewnienie osobom starszym, niepełnosprawnym, zależnym objęcie formami opieki oraz aktywnego spędzania czasu i włączania się osób starszych w życie publicznego i zawodowe;

Realizacja celów Strategii przyczyni się także do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie.

- **STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO 2011-2020**

Zagadnienia wpływu społecznego i aktywności obywatelskiej są obszarem Strategii. Działania zmierzają do poprawy mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne. W dokumencie wskazano, że dla przedsięwzięć w ww. obszarze wykorzystane zostaną doświadczenia we wspieraniu działań. W kolejnej perspektywie finansowej ma nastąpić kontynuacja funkcjonowania m.in. działań :

- projekty realizowane przez organizacje społeczne w zakresie edukacji obywatelskiej;
- upowszechnienie i wdrażanie rozwiązań zwiększających kontrolę społeczną nad działaniami administracji publicznej wszystkich szczebli;
- stałe podnoszenie wiedzy i umiejętności przedstawicieli organizacji pozarządowych (zarządy, pracownicy) w zakresie zarządzania organizacją, a w szczególności zarządzania zasobami ludzkimi i finansami;
- różne formy zachęcania obywateli do zwiększania swojej aktywności na forum publicznym;
- rozwijaniu i promocji indywidualnej filantropii, wolontariatu, jak i społecznej odpowiedzialności biznesu;
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i innych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, w tym różnorodnych form samopomocy;
- stworzenie rozwiązań zmierzających do wypracowania i wdrożenia systemu wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego;
- ułatwienie działalności organizacji obywatelskich;
- wsparcie dla ruchów społecznych, grup nieformalnych.

Przyjmuje się , że realizacja celów Strategii przyczyni się także do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie.

- **WOJEWÓDZKA STRATEGIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2002-2015**

Wojewódzka Strategia w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2002- 2015, zaplanowała działania województwa z zakresu polityki społecznej m.in.: aby przeciwdziałać najistotniejszym zagrożeniom społecznym przy aktywnym udziale samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych. Zagrożenia skutkami ubóstwa i zjawiskom wykluczenia społecznego, to wyzwania dla Opolszczyzny oraz społeczeństwa współczesnej Europy. Strategia zawiera również: program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, program przeciwdziałania narkomanii oraz program pomocy i integracji społecznej. Wszystkie programy mieszczą się w tym samym przedziale czasowym i uchwalono je na lata 2010 – 2015. Najważniejsze założenia i cele Wojewódzkiego Programu Pomocy i Integracji Społecznej na lata 2010 – 2015:

- Kierunek działania: wsparcie osób niepełnosprawnych poprzez kształtowanie świadomości społecznej wobec niepełnosprawności, wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu oraz integracja i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.
- Kierunek działania: opieka nad dzieckiem i rodziną poprzez wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu, wypracowanie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w sytuacjach kryzysowych oraz rozwój opieki w środowisku jako alternatywa dla form instytucjonalnych.
- Kierunek działania: wsparcie osób starszych przez kształtowanie świadomości społecznej wobec starości, integrację i aktywizację społeczną seniorów a także wzmocnienie systemu usług społecznych, w tym usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych.
- Kierunek działania: rozwój przedsiębiorczości społecznej poprzez stworzenie podstaw programowych i edukacyjnych dla spójnego rozwoju ekonomii społecznej w województwie opolskim, zwiększenie dostępu do zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej osób z grup szczególnego ryzyka zamieszkujących region województwa opolskiego oraz rozwijanie sektora ekonomii społecznej w regionie.
- Kierunek działania: kształcenie i szkolenie zawodowe kadr pomocy i integracji społecznej przez zwiększenie umiejętności kadr do prowadzenia profesjonalnej pracy socjalnej z rodziną i dzieckiem, z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym oraz wykluczonymi w zakresie ich aktywizacji społeczno-zawodowej, doskonalenie umiejętności metodycznych oraz społecznych kadry pomocy i integracji społecznej a także stworzenie kompleksowego systemu kształcenia kadry pomocy i integracji społecznej w regionie.

- Kierunek działania: inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej przez monitorowanie i ocenę efektywności działań z zakresu integracji i pomocy społecznej prowadzonych w regionie.

Przyjmuje się, że realizacja celów Strategii przyczyni się także do osiągnięcia celów zakładanych w niniejszym dokumencie.

- **STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO DO 2020 R.**

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r. do Uchwały Nr XXV/325/2012 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 grudnia 2012 r jest najważniejszym regionalnym dokumentem strategicznym.

W dokumencie zwraca się szczególną uwagę m.in. na:

1. Zapobieganie i przeciwdziałanie procesom depopulacji – demograficzne zmiany, jakie występują w województwie opolskim, są ważne dla przyszłego rozwoju regionu. W ostatnich latach zaobserwowano ujemny przyrost naturalny, gwałtowny spadek dzietności, wzrost liczby separacji i rozwodów, osłabienie więzi międzypokoleniowych, oraz pogorszenie się kondycji rodzin. Widoczne niekorzystne trendy w zakresie ruchu migracyjnego ludności oraz zmiany demograficzne wymagają traktowania tych problemów w sposób szczególny.

2. Przygotowane do rynku pracy aktywne społeczeństwo

Rynek pracy a przede wszystkim jego sytuacja wpływają bezpośrednio na warunki i jakość życia w regionie. Opolski rynek pracy cechuje niewystarczający poziom konkurencyjności, wpływa na to wiele problemów. Najważniejszymi z nich są: niedostosowanie jakości i kierunków kształcenia, w tym zawodowego, do potrzeb rynku pracy, niski poziom zatrudnienia i przedsiębiorczości na tle kraju, niewystarczająca podaż miejsc pracy, w tym miejsc pracy o wysokiej jakości, a także niezadowolający udział mieszkańców w kształceniu ustawicznym.

Zmiany w wyłączeniu społecznym i ubóstwo części mieszkańców, zaczynając od osób z wyuczoną bezradnością, dalej poprzez trwale bezrobotnych, po osoby pracujące a jednak doświadczające biedy, również stanowią istotny obszar problemowy. Dla aktywności zawodowej mieszkańców widocznym ograniczeniem jest słaba dostępność do usług opiekuńczych i wychowawczych, co niejednokrotnie uniemożliwia albo osłabia aktywność na rynku pracy. Przewyciężenie wielu barier rozwojowych na rzecz budowania konkurencyjnego i stabilnego rynku pracy w regionie jest założeniem do realizacji. Dążenie do zwiększania poziomu pewności zatrudnienia, m.in. poprzez możliwość szybkiego znalezienia pracy na każdym etapie życia zawodowego i dużych szans rozwoju zawodowego w warunkach szybko zmieniającej się gospodarki jest wyzwaniem do osiągnięcia.

- **SPECJALNA STREFA DEMOGRAFICZNA**

Program Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim, został opracowany przez samorząd województwa, który jest dokumentem kompleksowym i skutecznym w przeciwdziałaniu problemom demograficznym regionu. Obserwuje się, iż województwo opolskie jest najszybciej wyludniającym się regionem w Polsce, z najniższą dzietnością kobiet, masowych migracjach - zwłaszcza zagranicznych oraz niewielkim popycie na pracę zgłaszanym przez pracodawców. Zmiany w tej kwestii wyznaczają przyszły kierunek rozwoju regionu. Ujemny przyrost naturalny, spadek dzietności, niekorzystne zjawiska dotyczące migracji, a także niekorzystne prognozy demograficzne wymagają traktowania tych zjawisk priorytetowo. Następnym problemem jest starzenie się społeczeństwa, wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, wydłużanie się przeciętnego trwania życia ludzkiego stanowią istotne wyzwania i konieczność traktowania zmian demograficznych w sposób przekrojowy. Wymaga się włączenia w nurt polityki regionalnej szeregu działań o charakterze kompleksowym, innowacyjnym. Niekorzystne zjawiska spowodowały, że czynnikiem kluczowym dla rozwoju województwa opolskiego jest siła jego potencjału ludzkiego, co znalazło swoje odzwierciedlenie w projekcie Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r. Najważniejszym, wyzwaniem rozwojowym w tym dokumencie jest zapobieganie i przeciwdziałanie procesom depopulacji. Władze regionalne, poszukując możliwie najlepszej formuły dla wdrożenia kompleksowych i komplementarnych przedsięwzięć na rzecz stopniowej odbudowy kapitału ludzkiego w regionie, uznały za niezbędne stworzenie specjalnego instrumentu realizacji strategii w tym obszarze - Programu Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim. W ramach Programu podjęte zostaną wieloaspektowe działania w ramach czterech pakietów:

1. Praca to bezpieczna rodzina → zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie.
2. Edukacja a rynek pracy → dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb gospodarki i rynku pracy.
3. Opieka żłobkowo - przedszkolna → zwiększenie dostępu do usług żłobkowo – przedszkolnych.
4. Złota jesień → zwiększenie dostępu do usług na rzecz osób starszych.

Inicjatywa przygotowania programu uzyskała wsparcie radnych na poziomie regionu – w dniu 26 czerwca 2012 r. Sejmik Województwa Opolskiego przyjął rezolucję w sprawie poparcia przygotowania Programu Specjalnej Strefy Demograficznej jako pakietu rozwiązań dla przeciwdziałania depopulacji w województwie opolskim. Wypracowane w Specjalnej Strefie Demograficznej rozwiązania będą mogły zostać przeniesione na poziom krajowy, zaś finansowanie działań i inicjatyw prorodzinnych należy traktować jako inwestycję warunkującą obecne i przyszłe miejsce Polski w przestrzeni europejskiej i światowej.

Przyjmuje się, że realizacja celów Strategii przyczyni się także do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie.

- **STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU STRZELECKIEGO NA LATA 2001-2015**

Uchwałą Nr XL/284/2002 Rady Powiatu Strzeleckiego z dnia 27 lutego 2002 roku przyjęto dokument strategiczny: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Strzeleckiego na lata 2001-2015.

W dokumencie zwrócono uwagę na główne kierunki działań:

- doskonalenie pracy socjalnej prowadzącej do usamodzielniania życiowego rodzin, dzieci opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz rodziny zastępcze;
- rozwój poradnictwa specjalistycznego w tym psychologicznego, pedagogicznego prawnego i socjalnego dla rodzin w kryzysie;
- integracja osób dotkniętych kryzysem, sytuacją trudną;
- utworzenie ośrodka wsparcia - ośrodka interwencji kryzysowej;
- dostosowanie systemu poradnictwa dla osób niepełnosprawnych;
- doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem, nad rodziną w tym nad niepełnosprawnym;
- utworzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej i Zakładu Aktywności Zawodowej, utworzenie Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego i Zakładu Opiekuńczo-Pielęgnacyjnego;
- współpraca z placówkami współpracującymi z rodziną: lekarz, sąd, pedagogzy, szkoła, kuratorzy, policja, sąd rodzinny i opiekuńczy, OPS, organizacje pozarządowe;
- współpraca z podmiotami działającymi w obszarze pomocy społecznej;

Misja i cele strategii muszą być zgodne z systemem społecznych wartości. Trwałą wartością systemu jest rodzina. W myśl tej zasady polityka prorodzinna jest ważnym elementem modelu polityki społeczno - gospodarczej państwa i regionu, jakim jest powiat. Musi mieć on charakter systemowy, długotrwały i kompleksowy oraz przejść ona powinna od fazy opiekuńczości do fazy pomocniczości

W dokumencie zwraca się również uwagę na poprawę bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców powiatu, doskonalenie systemu usług z zakresu pomocy społecznej, stworzenie skutecznego systemu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, doskonalenie systemu usług z zakresu pomocy społecznej na terenie powiatu, zapewnienie mieszkańcom powiatu pomocy i wsparcia umożliwiającego zdrowe i bezpieczne życie, funkcjonowanie w społeczności lokalnej, opieka nad ludźmi starszymi.

Dalszymi kierunkami działań ,które wyznaczonymi w Strategii są działania podejmowane w kierunku wolontariatu na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, rodzin niewydolnych wychowawczo, realizacja indywidualnych planów usamodzielnienia wychowanków.

Rozwój pracy socjalnej prowadzącej do usamodzielnienia życiowego rodzin, rozwój poradnictwa specjalistycznego. rozwój form aktywizacji zawodowej dla osób bezrobotnych w tym niepełnosprawnych ,promocja pracy społecznej: informowanie i integracja na rzecz osób dotkniętych tym samym problemem, zapewnienie całkowitej-stacjonarnej opieki ludziom starszym w domach pomocy społecznej , zakładach dla osób starszych oraz usług opiekuńczych i specjalistycznych, utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej, ośrodka wsparcia są kolejnymi założeniami dokumentu.

- **STRATEGIA ROZWOJU GMINY STRZELCE OPOLSKIE DO 2020 ROKU**

Strategia Rozwoju Gminy to najważniejszy dokument programowy, w oparciu o który samorząd realizuje obowiązek prowadzenia polityki rozwoju lokalnego na lata 2014–2020. Głównym celem strategii jest stworzenie podstaw planu rozwoju gminy Strzelce Opolskie. Dokument ten wyraża interes publiczny postrzegany przede wszystkim z poziomu lokalnego. Problematyka regionu rozważana jest w zakresie spójności z dokumentami strategicznymi. Strategia Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie na lata 2014–2020, zidentyfikowane kierunki działania odnoszą się przede wszystkim do realnych możliwości funkcjonowania i kompetencji samorządu gminnego.

Określono wizję i misję Gminy Strzelce Opolskie:

Wizja „GMINA STRZELCE OPOLSKIE W 2020 R. MIEJSCEM PRZYJAZNYM RODZINIE I PRZEDSIĘBIORCOM – TO ATRAKCYJNE MIEJSCE DO ZAMIESZKANIA I PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ Z NOWOCZESNĄ INFRASTRUKTURĄ TECHNICZNĄ, GOSPODARCZĄ I SPOŁECZNĄ

Misja:

GMINA STRZELCE OPOLSKIE – PRZYJAZNA MIESZKAŃCOM I PRZEDSIĘBIORCOM

Kierunki rozwoju :

1. Kierunek rozwoju gminy Strzelce Opolskie w latach 2014–2020 to gospodarka jako obszar kluczowy dla wzmocnienia potencjału regionu, który pozwala bezpośrednio wpływać na konkurencyjność i rozwój przedsiębiorstw, poprzez istniejące możliwości w sferze lokalnej polityki gospodarczej aby na stałe utrzymać gminę Strzelce Opolskie na ścieżce rozwoju. Celem strategicznym jest wykorzystanie walorów gminy dla jej rozwoju gospodarczego. W strategii zwraca się uwagę na :wspieranie atrakcyjności inwestycyjnej gminy, rozwój przedsiębiorczości, rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego, stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej, agroturystycznej i ekoturystycznej gminy.
2. Kierunek rozwoju gminy Strzelce Opolskie w latach 2014–2020 to kapitał społeczny. We współczesnym świecie kluczowym jest zapewnienie warunków dla harmonijnego, bezpiecznego i wszechstronnego rozwoju mieszkańców gminy Strzelce Opolskie. Dostrzega się konieczność zmian w sferze społecznej poprzez poszukiwanie dróg wzmocnienia społeczności tak, aby stały się one zdolne do samoorganizacji, rozwoju i tworzenia dóbr

wspólnych. Konieczne jest rozwijanie współpracy pomiędzy podmiotami życia społeczno-gospodarczego, przy jednoczesnym podnoszeniu efektywności ich działań. Celem strategicznym jest: wzrost poziomu jakości życia mieszkańców gminy. Realizowane cele poprzez rozwój warunków i jakości usług świadczonych przez instytucje ochrony zdrowia i opieki społecznej rozwój gminnego systemu edukacji ,rozwój warunków i jakości sportu i rekreacji, ochrona dziedzictwa kulturowego , rozwój bezpieczeństwa publicznego.

3. Kierunek rozwoju - Inwestycje w zasoby .Wskazany w dwóch pierwszych kierunkach rozwoju gminy Strzelce Opolskie wzrost społeczno-gospodarczy wymaga odpowiedniej infrastruktury i na odwrót – dobrze funkcjonująca infrastruktura jest niezbędna dla zapewnienia wzrostu społeczno-gospodarczego. Trzecim kierunkiem rozwoju gminy Strzelce Opolskie.

w okresie 2014–2020 jest infrastruktura techniczna, gdyż dobrze rozwinięta sprzyja właściwemu rozwojowi niemal wszystkich dziedzin życia gospodarczego i społecznego. Należy mieć jednak na względzie, że rozwój infrastruktury technicznej, transportowej, mieszkaniowej powinien zmierzać w kierunku znacznego zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska naturalnego. Z tego też względu w okresie 2014–2020 nacisk w prowadzonej polityce rozwoju lokalnego przez Gminę Strzelce Opolskie, w ramach kierunku rozwoju „Inwestycje w zasoby”, jest położony na Rozwój infrastruktury technicznej. Celem strategicznym jest rozwój infrastruktury technicznej, gospodarczej i społecznej gminy. Ukierunkowane działania na :rozwój infrastruktury technicznej, zrównoważony rozwój infrastruktury transportowej. wspieranie rozwoju mieszkalnictwa, zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego oraz ochrona środowiska.

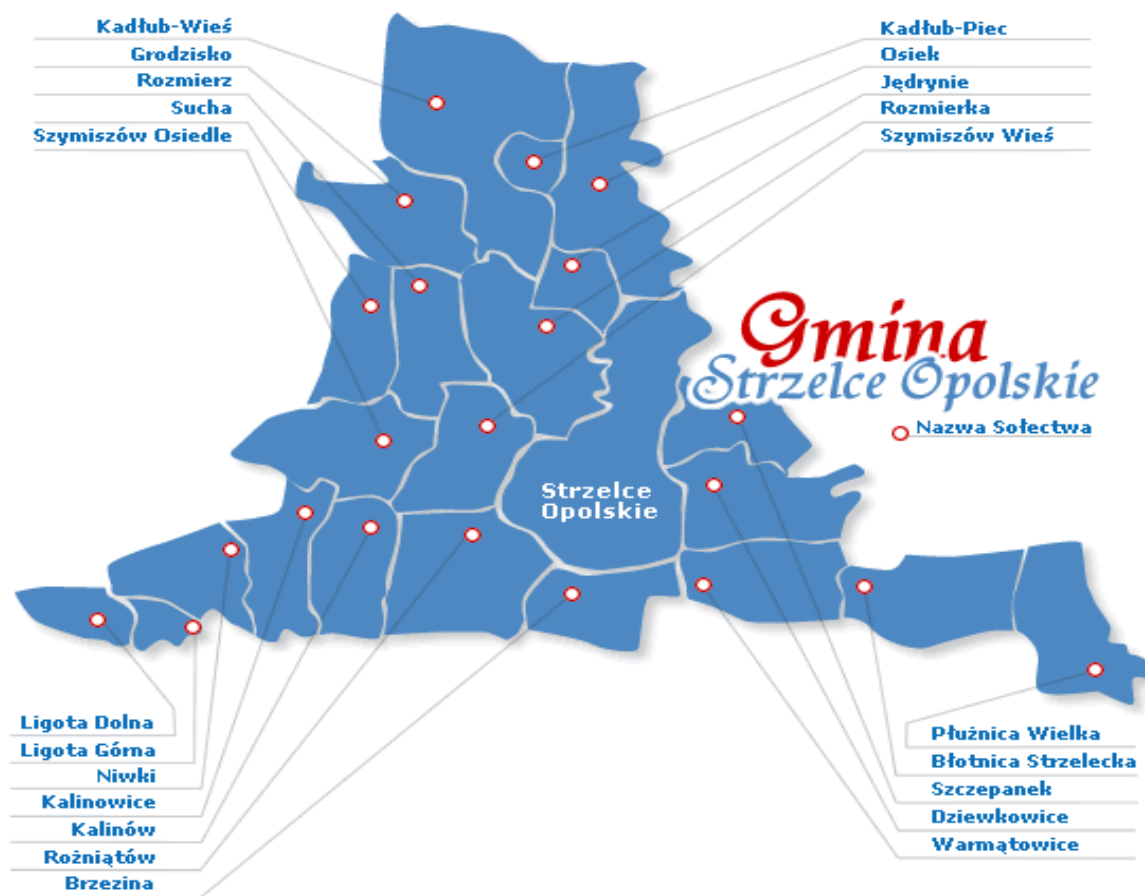
4. Kierunek rozwoju gminy Strzelce Opolskie to współpraca z otoczeniem. Ocenia się, że warunkiem zrównoważonego rozwoju gminy jest budowanie powiązań kooperacyjnych i rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Z punktu widzenia działalności publicznej, celem jest współpraca samorządu gminnego w szczególności z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, sektorem prywatnym, organizacjami pozarządowymi, a także podmiotami ekonomii społecznej. Celem strategicznym jest : wzmocnienie potencjału administracji samorządowej .Działania ukierunkowano na wzrost dostępności i jakości świadczenia usług publicznych oraz kreowanie społeczeństwa obywatelskiego. Założenia zawarte w dokumencie będą wyznacznikiem do realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzelce Opolskie.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

2.1. Położenie gminy

Gmina Strzelce Opolskie leży na pograniczu województw opolskiego i śląskiego, na zachodnim skraju Wyżyny Śląskiej, na północno - wschodnim stoku grzbietu Góry Chełmskiej. Graniczy bezpośrednio z następującymi gminami: Gogolin, Izbicko, Jemielnica, Leśnica, Kolonowskie, Toszek, Ujazd, Zdzeszowice, Ozimek Wielowieś. Zajmuje powierzchnię 202,35 km² (w tym 30,13 km² znajduje się w obrębie miasta Strzelce Opolskie). W skład gminy wchodzi 27 sołectw, w tym pięć znajduje się w obrębie miasta.

Rys. Nr 1 Gmina Strzelce Opolskie

Dane geograficzne gminy Strzelce Opolskie

Położenie centrum miasta-Ratusz	18° 18' 03" długości wschodniej, 50° 30' 39" szerokości północnej
Długość gminy Północ-Południe	24 km
Długość gminy Wschód-Zachód	33 km
Najwyższy punkt w mieście	234,50 m n.p.m
Najniższy punkt w mieście	213,00 m n.p.m
Odległość centrum miasta od A4 - węzeł Olszowa	6,5 km

Gmina Strzelce Opolskie położona jest w Paśmie Przyspieszonego Rozwoju, który obejmuje obszar od Wrocławia aż do Rzeszowa i połączony jest Transeuropejskim Korytarzem Transportowym: Berlin – Kijów. Natomiast strefa wyznaczona przez miasta Opole – Strzelce Opolskie – Kędzierzyn-Koźle – Pyskowice – Gliwice – Krapkowice określana jest mianem strefy wzmożonej aktywności gospodarczej, w której lokuje się większość nowo powstających przedsiębiorstw w regionie. Gmina jej położenie charakteryzuje się dosyć łagodnymi warunkami klimatycznymi, które bardziej surowe są na południu, w obrębie Garbu Chełmu, a łagodne na północy. Pod względem warunków mezo- i topoklimatycznych na obszarze gminy panują warunki ostrzejsze niż w centralnej części województwa, co jest związane z położeniem na krawędzi Wyżyny Śląskiej. Charakterystyczne jest znaczące zróżnicowanie warunków w obrębie obszaru. Ogólnie ostrzejsze są one w części północnej, łagodniejsze na południu.

Średnia roczna temperatura powietrza na terenie gminy wynosi +8,1°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec o średniej temperaturze +18°C, a najchłodniejszym styczeń o średniej temperaturze -1,9°C. Porównując wartości temperatury charakterystyczne dla jesieni i wiosny ocenia się, że porą cieplejszą jest jesień. Usłonecznienie wynosi 1450–1500 godzin.

Klimatycznie gmina Strzelce Opolskie należy do Krainy Śląskiej, regionu o jednym Obszar gminy Strzelce Opolskie ma bardzo urozmaicony, ale nierówno rozmieszczony system hydrologiczny. Składa się na niego bogata w części północnej sieć rzeczna i melioracyjna (w szczególności w dolinie Jemielnicy), coraz liczniejsze stawy, starorzecza, małe oczka wodne, torfowiska, namuliska, niecki bezodpływowe oraz tereny zalewowe i inne obszary okresowo podmokłe.

Obszar gminy Strzelce Opolskie charakteryzuje się zróżnicowanymi, ale generalnie średnimi, a w części północnej słabymi glebami dla produkcji rolnej. Pod względem wskaźnika waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej gmina ma niższe walory niż średnio w regionie. Analiza wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wskazuje, że najwyższe wartości osiągają wsie z południa.

Lasy i grunty leśne w gminie Strzelce Opolskie zajmują powierzchnię 6193,3 ha. Wskaźnik lesistości wynosi 29,9%. Jest to poziom wyższy w porównaniu z województwem opolskim (26,5%) oraz Polską (29,3%), jednakże znacznie niższy niż lesistość powiatu strzeleckiego (40,6%).

2.2. Demografia

W roku 2014 gminę Strzelce Opolskie zamieszkiwało 30 013 osób. Poniższa tabela przedstawia liczbę ludności wg wieku w latach 2012-2014

TABELA 1. LICZBA LUDNOŚCI GMINY STRZELCE OPOLSKIE WEDŁUG WIEKU W LATACH 2012-2014

Liczba ludności według wieku	2012 r.	%	2013 r.	%	2014 r.	%
0 – 18	5502	18	5367	18	5269	18
19 – 40	10207	33	10009	33	9772	33
41 -60	8864	29	8669	29	8553	28
61 i więcej	6114	20	6207	20	6419	21
Razem	30687	100	30252	100	30013	100
przedprodukcyjny	5502	18	5367	18	5269	18
produkcyjny	20999	68	18998	63	18652	62
poprodukcyjny	4186	14	5113	17	5280	18

Źródło: Urząd Miejski Strzelce Opolskie – stan na 30.09.2015r.

Struktura wiekowa ludności jest niekorzystna. Odsetek osób w wieku emerytalnym jest wysoki .W przypadku utrzymywania się ujemnego przyrostu naturalnego oraz spadku liczby osób w wieku produkcyjnym może dojść do starzenia się społeczeństwa, co będzie negatywne w skutkach.

Najwięcej mieszkańców zamieszkuje w mieście Strzelce Opolskie a najbardziej zaludnioną wsią jest wieś Szymiszów.

TABELA NR 2. LICZBA LUDNOŚCI GMINY STRZELCE OPOLSKIE W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W LATACH 2013 – 2014

Miejscowość	Mężczyźni 2013	Kobiety 2013	Ogółem 2013	Mężczyźni 2014	Kobiety 2014	Ogółem 2014
Strzelce Op.	8420	9275	17695	8323	9176	17499
Błotnica Strz.	448	484	932	444	497	941
Brzezina	67	79	146	67	82	149
Dziewkowice	701	736	1437	694	740	1434
Grodzisko	347	350	697	347	349	696
Jędrynie	59	62	121	58	59	117
Kadłub	777	696	1473	779	694	1473
Kalinów	145	120	265	138	118	256
Kalinowice	195	213	408	194	215	409
Ligota Dolna	51	46	97	49	43	92
Ligota Górna	49	49	98	48	49	97
Niwki	58	51	109	56	57	113
Osiek	211	232	443	207	228	435
Płużnica	94	96	190	95	93	188
Rożniątów	420	467	887	412	457	869
Rozmierka	475	520	995	475	521	996

Rozmiar	226	239	465	222	243	465
Szczepanek	345	376	721	352	382	734
Szymiszów	919	923	1842	912	912	1824
Sucha	349	318	667	353	313	666
Warmątowice	286	278	564	286	274	560
Razem	14642	15610	30252	14511	15502	30013

Źródło: Urząd Miejski Strzelce Opolskie – stan na dzień 30.09.2015r.

W ogólnej liczbie ludności nieznacznie przeważają kobiety, które stanowią 52% mieszkańców. Zmiany liczby ludności w podziale na płeć przedstawia tabela.

TABELA 3. LICZBA LUDNOŚCI GMINY STRZELCE OPOLSKIE WG PŁCI I MIEJSCA ZAMIESZKANIA

Liczba ludności według płci i miejsca zamieszkania	Kobiety	%	Mężczyźni	%	Razem
Miasto	9176	52	8323	48	17499
Wieś	6326	51	6188	49	12514
Razem	15502	52	14511	48	30013

Źródło: Urząd Miejski Strzelce Opolskie – stan na 30.09.2015r.

Liczba urodzeń w gminie utrzymuje się na dość stałym poziomie oscylującym w granicach 253- 295. Z roku na rok jest różna ilość zgonów.

Przyrost naturalny w gminie Strzelce Opolskie jest na bardzo niskim poziomie. Negatywnym zjawiskiem jest spadek od 2009 roku wskaźnika przyrostu naturalnego poniżej wartości dodatnich (wyjątek stanowi 2011) do roku 2014. Utrzymanie się takiego trendu spowoduje znaczące skutki dla gospodarki w regionie oraz kraju.

TABELA 4. PRZYROST NATURALNY W LATACH 2009 – 2014

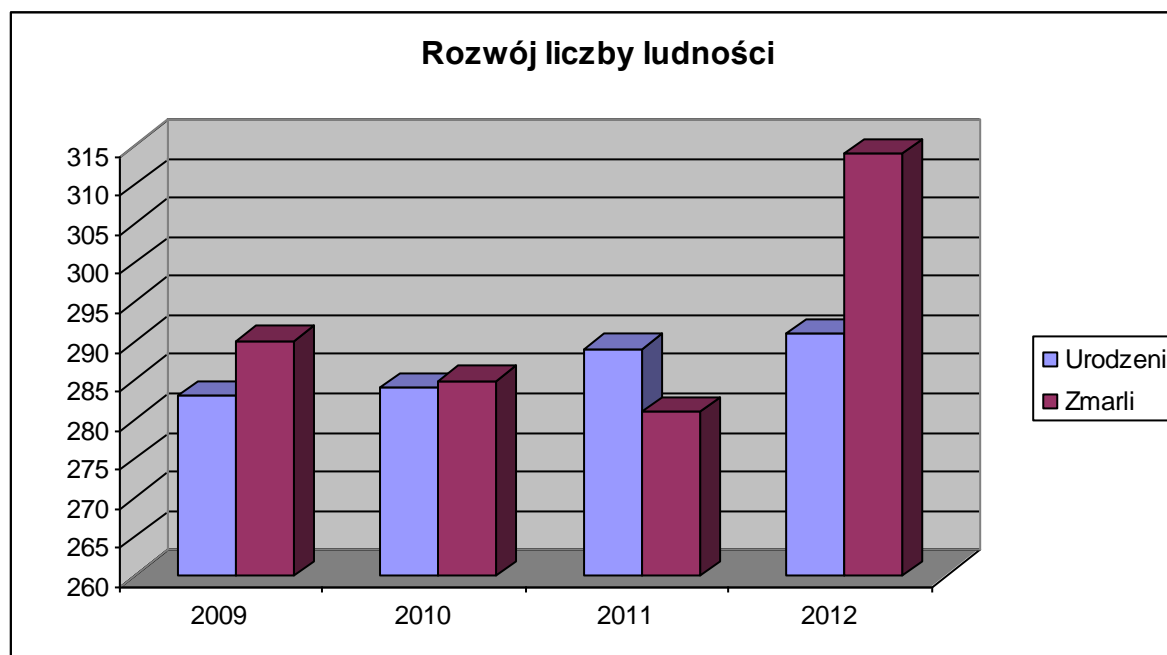
Rok	Urodzeni	Zmarli	Bilans
2009	283	290	-7
2010	284	285	-1
2011	289	281	8
2012	291	314	-23
2013	295	365	-70
2014	253	326	-73

Źródło: Urząd Miejski Strzelce Opolskie – stan na 30.09.2015r.

Zmiany demograficzne stanowią i w najbliższych latach będą stanowić istotne wyzwanie dla Unii Europejskiej oraz Polski. Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań wskazują, iż spośród wszystkich województw, to właśnie w Opolskiem sytuacja w tym zakresie jest najtrudniejsza. Depopulacja – wyludnianie się regionu oraz starzenie się mieszkańców stają się głównymi wyzwaniami rozwojowymi, rzutującymi na obecny i przyszły rozwój województwa

opolskiego. Województwo opolskie jest regionem, w którym kwestia ujemnego przyrostu naturalnego, znacząco kształtuje jego wewnętrzny potencjał. Spadek liczby urodzeń, zarówno w ujęciu względnym, jak i bezwzględnym, rozpoczął się już na początku lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku. Na okres ten przypadają ostatnie lata wyżu demograficznego z lat pięćdziesiątych. Problemem jest nie tylko sam spadek (falowanie wyżów i niżów jest zjawiskiem naturalnym), ale przede wszystkim jego drastyczny wymiar.

WYKRES NR 1. ROZWÓJ LUDNOŚCI W GMINIE STRZELCE OPOLSKIE

Źródło: Urząd Miejski w Strzelcach Opolskich

2.3. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej

Według danych Ośrodka liczba osób żyjących poniżej granicy minimum egzystencji systematycznie się zwiększała. Taki rodzaj ubóstwa nie wynika jedynie z krótkotrwałego pogorszenia się sytuacji rodzin, ale nabiera cech trwałości, przyczyniając się do długotrwałego pozbawienia możliwości korzystania z dóbr i usług, a tym samym prowadzi do wykluczenia społecznego. Minimum egzystencji jest to koszyk dóbr, niezbędnych do podtrzymania funkcji życiowych człowieka i sprawności psychofizycznej. Uwzględnia on jedynie te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, a konsumpcja niższa od tego poziomu prowadzi do biologicznego wyniszczenia i zagrożenia życia. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż w 2012r. zamieszkiwało w Polsce 38 533 299 osób z czego poniżej minimum egzystencji żyło 6,8% polskiego społeczeństwa w porównaniu z 2014 r 38 478 602 mieszkańców poniżej minimum egzystencji 7,28 %.

Na syndrom głębokiego ubóstwa składa się bezrobocie połączone z niskim poziomem wykształcenia głowy gospodarstwa domowego, wielodzietność oraz fakt zamieszkania w małych ośrodkach miejskich oraz na wsi, szczególnie na obszarach dotkniętych bezrobociem strukturalnym.

Wzrost skali ubóstwa w ostatnich latach dokonał się przy poprawie przeciętnej sytuacji materialnej ogółu społeczeństwa, co świadczy o rosnących w społeczeństwie nierównościach w sytuacji dochodowej i poziomie życia.

System pomocy społecznej, jest jednym z elementów zabezpieczenia społecznego polityki społecznej państwa

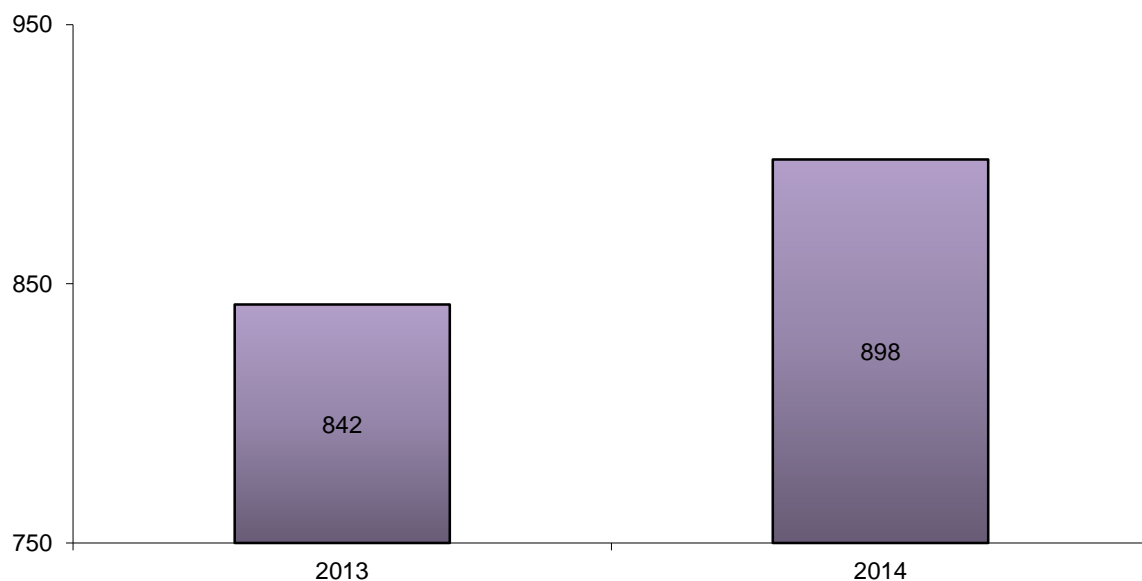
„Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.” (art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej tekst jednolity (Dz. U. z 2009 roku, Nr 175, poz. 1362 ze zmianami)

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3. 1). Ustawa o pomocy społecznej warunkuje, że udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu: 1) ubóstwa; 2) sieroctwa; 3) bezdomności; 4) bezrobocia; 5) niepełnosprawności; 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby; 7) przemocy w rodzinie; 8) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi; 9) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; 10) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą; 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; 13) alkoholizmu lub narkomanii; 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Strzelce Opolskie odpowiedzialny jest Ośrodek Pomocy Społecznej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. w gminie Strzelce Opolskie zamieszkiwało 30 026 mieszkańców. Ośrodek Pomocy Społecznej w 2014 r. udzielił wsparcia 898 rodzinom – liczba osób w tych rodzinach to 1757 osób. Wsparciem systemem pomocy społecznej objęto 5,87 % ogółu mieszkańców.

WYKRES NR 2 RODZINY OBJĘTE POMOCĄ SPOŁECZNĄ BEZ WZGLĘDU NA RODZAJ I FORMĘ POMOCY

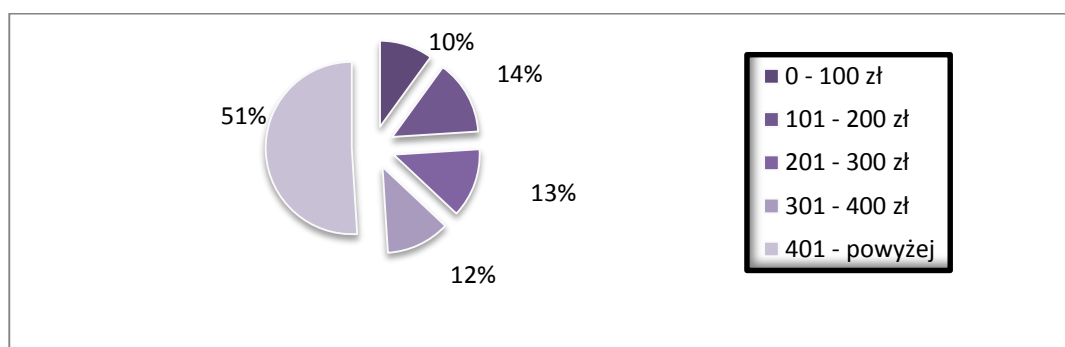

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich

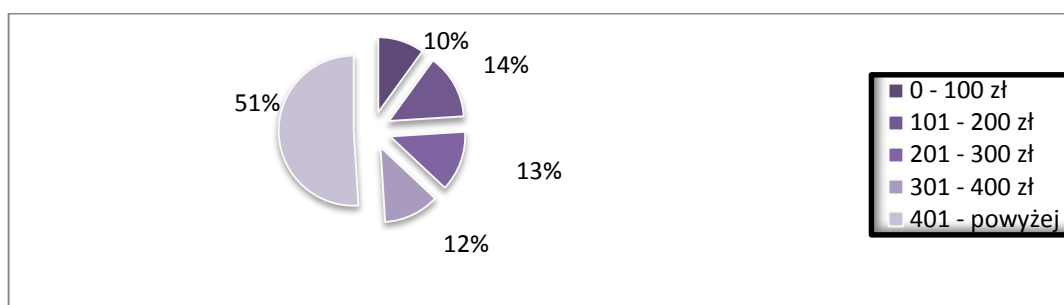
W latach 2013- 2014 liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie Strzelce Opolskie ulegała zmianom. Na korzystanie z systemu pomocy społecznej w decydujący wpływ mają regulacje prawne zawarte w ustawie o pomocy społecznej oraz innych aktach normatywnych. Podstawową przesłanką przyznania świadczeń jest kryterium dochodowe osoby i rodziny. Od 1 października 2014 roku kryterium to ustalono na poziomie 643 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej (do 30.09.2015 - 477 zł) i 514 zł na osobę w rodzinie (poprzednio do 30.09.2015 - 351 zł). Niski poziom kwot uprawniających do przyznania świadczeń zawęży liczbę uprawnionych do korzystania z pomocy i może istotnie wypaczać skalę występującego ubóstwa.

Wykres Nr 3 LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY MATERIALNEJ, A DOCHÓD NA OSOBĘ W RODZINIE

Rok 2013 – 842 rodziny

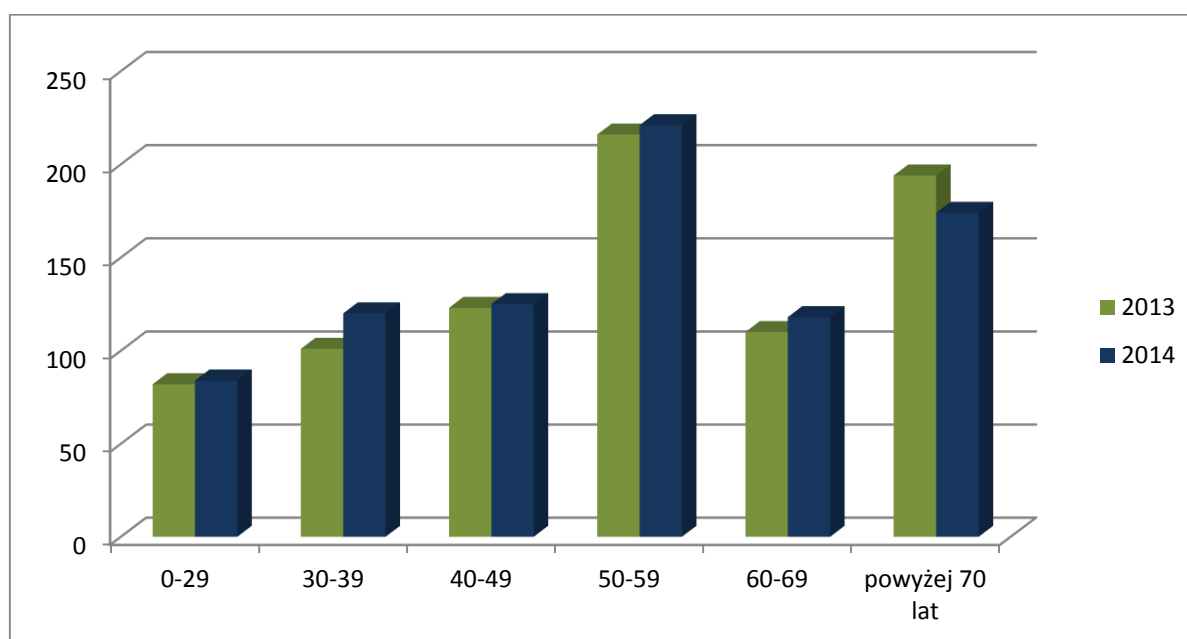

Rok 2014 – 898 rodzin

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich

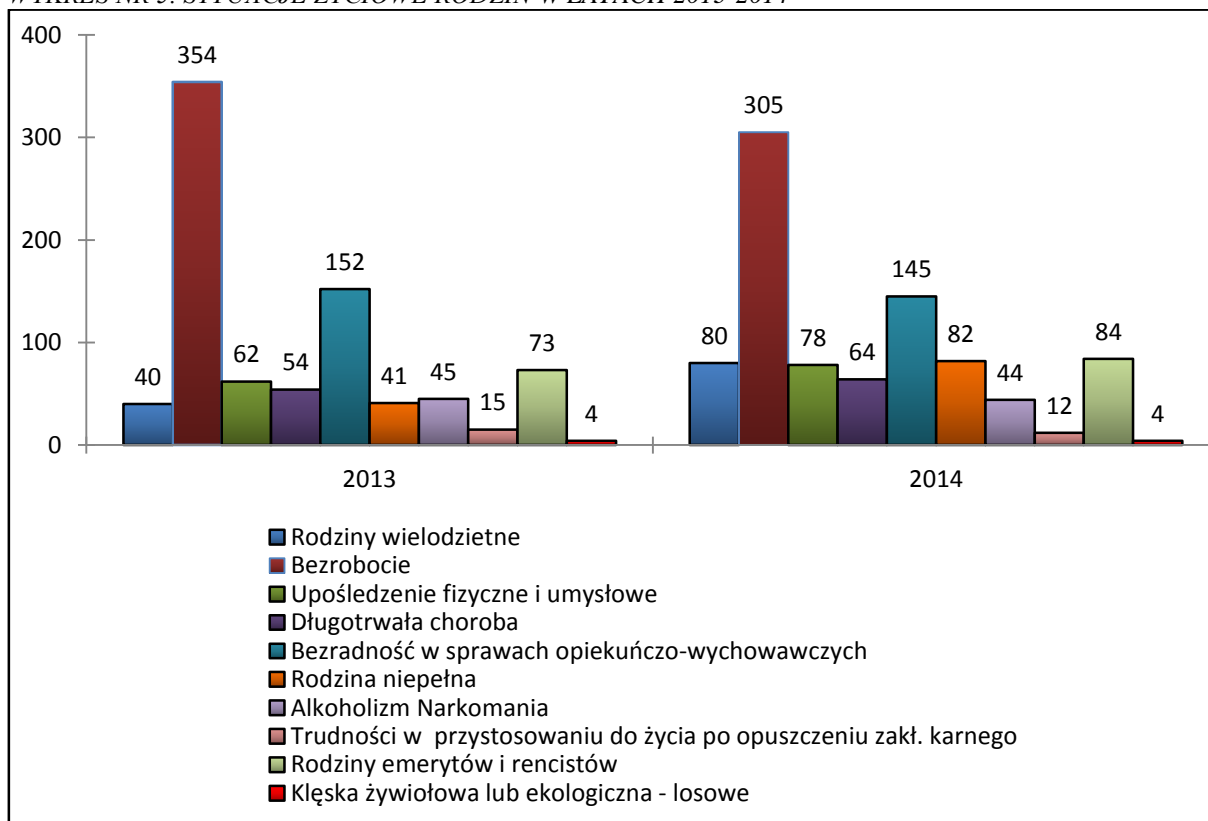
Wykres Nr 4. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY MATERIALNEJ A WIEK ŚWIADCZENIOBIORCÓW

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich

Z powyższych tabel wynika, iż systematycznie wzrasta liczba rodzin z dochodem powyżej 401 zł na osobę, są to osoby pobierające świadczenia emerytalno-rentowe oraz osoby prowadzące gospodarstwa jednoosobowe, których źródłem dochodu jest emerytura lub renta a wydatki związane z kosztami utrzymania w znaczny sposób obciążają budżet rodziny. Natomiast najliczniejszą grupą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej to osoby w przedziale wiekowym 50 – 59 lat, które z uwagi na istniejącą sytuację na rynku pracy utraciły zatrudnienie a jednocześnie mają trudności w podjęciu nowego zatrudnienia. Obserwuje się także wzrost liczby osób w przedziale wiekowym powyżej 70 lat. Są to osoby w wieku emerytalnym, które są objęte pomocą w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz posiłków. Osoby te korzystają również z zasiłków celowych specjalnych z przeznaczeniem na koszty leczenia oraz wydatki związane z utrzymaniem mieszkania.

WYKRES NR 5. SYTUACJE ŻYCIOWE RODZIN W LATACH 2013-2014

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich

Tabela Nr 5. RODZINY OBJĘTE POMOCĄ MATERIALNĄ W STOSUNKU DO LICZBY MIESZKAŃCÓW

Rok 2013

Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinie	Wskaźnik procentowy
842	1.738	5,74%

*liczba mieszkańców gminy Strzelce Op. – 30.283 wg. danych na 31.12.2013r.

Rok 2014

Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinie	Wskaźnik procentowy
898	1.764	5,87%

*liczba mieszkańców gminy Strzelce Op. – 30 026 wg. danych na 31.12.2014r.

Tabela Nr 6 - RODZINY OBJĘTE POMOCĄ NIEMATERIALNĄ W STOSUNKU DO LICZBY MIESZKAŃCÓW

Rok 2013

Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach	Wskaźnik procentowy
592	1286	4,25%

*liczba mieszkańców gminy – 30.283 wg. danych na 31.12.2013r.

Rok 2014

Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach	Wskaźnik procentowy
514	1080	3,60%

*liczba mieszkańców gminy – 30 026 wg. danych na 31.12.2014 r.

2.3.1. Dzieci w systemie polityki społecznej

Dziecko w systemie polityki społecznej jest grupą wymagającą szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz dzieci polega przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, służby zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego. Z informacji Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Strzelcach Opolskich wynika, iż systematycznie wzrasta ilość zgłaszających się dzieci. Powodami zgłaszania się dzieci do poradni są: trudności wychowawcze, problemy emocjonalne, trudności związane z sytuacją rodzinną (np. rozwód w rodzinie), zaburzenia rozwojowe, nadpobudliwość psychoruchowa, agresja, depresja, anoreksja, bulimia, samookaleczenia, zaburzony rozwój mowy, trudności w radzeniu ze stresem, problemy w relacjach z rówieśnikami, porady zawodoznawcze, trudności rodzinne, zaburzenia lękowe, interwencja kryzysowa, uzależnienia, trudności z zasypianiem, jedzeniem.

Z uzyskanych informacji z Poradni wynika, iż w roku szkolnym 2013/2014 przeprowadzono 499 badań psychologicznych, 553 badań pedagogicznych, 1046 dzieciom udzielono pomocy. Przeprowadzono zajęcia grupowe w szkołach i placówkach oświatowych dla 1672 dzieci o tematyce profilaktycznej.

W dniu 9 czerwca 2011r. Sejm uchwalił nową ustawę – ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która reguluje zagadnienia związane z pomocą dziecku i rodzinie. Na poziomie gminy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie w formie pomocy asystenta rodziny, rodziny wspierającej.

Praca asystenta rodziny polega na pracy z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Jego elastyczny, nienormowany czas pracy dostosowany jest do rytmu życia rodziny i jej realnych potrzeb. Głównym zadaniem asystenta jest wszechstronna pomoc w przywróceniu normalnego funkcjonowania rodziny w społeczeństwie oraz próba odbudowy więzi rodzinnych. Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych z dziećmi. Asystent aktywnie wspiera rodzinę wychowującą dzieci, w której mają miejsce problemy trudne do pokonania samodzielnie przez rodzinę. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest stworzenie warunków umożliwiających pozostanie dzieci w rodzinie. Praca z rodziną musi być kontynuowana nawet w przypadku czasowego umieszczenia przez sąd dziecka poza rodziną. Wówczas asystent współpracuje z rodziną w miejscu zamieszkania oraz z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji sprawującej pieczę zastępczą, będącej w gestii powiatu, oraz z sądem. Asystent aktywnie uczestniczy we wszystkich działaniach zmierzających do powrotu dziecka do rodziny.

Rodzina wspierająca przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w: opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka.

W celu realizacji zadań wynikających z w/w ustawy Uchwałą Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich Nr XXI/134/2012 z dnia 28 marca 2012r. uchwalono „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2012-2015”. Ponadto system opieki nad dziećmi potrzebującymi wsparcia organizują instytucje państwowe, samorządy, organizacje pozarządowe. Na system ten składają się:

- placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
- interwencyjne ośrodki preadopcyjne,
- ośrodki adopcyjne,
- rodziny zastępcze,
- rodzinne domy dziecka,
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze
- domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka. Podobnie w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Wszystkie w/w placówki wyrównują szanse dzieci i młodzieży, niemniej dziecko, dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości, powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia.

2.3.2. Zjawisko przemocy

Obowiązek istnienia i działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, jako zadania własnego gminy, wynika ze zmiany ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 Nr 180, poz. 1493). W Gminie Strzelce Opolskie Zespół ten powołany został na podstawie Zarządzenia Burmistrza Strzelec Opolskich z dnia 10 lutego 2011 r.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy na terenie miasta i gminy Strzelce Opolskie.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

1. Ośrodka Pomocy Społecznej
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Komendy Powiatowej Policji
4. Gminnego Zarządu Oświaty i Wychowania
5. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
6. Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich
7. Organizacji pozarządowej – Związek Emerytów i Rencistów w Strzelcach Opolskich

Członkowie Zespołu działają na podstawie Zarządzenia Burmistrza oraz Uchwały Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 10.11.2010r w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, porozumień zawartych między Burmistrzem Strzelec Opolskich, a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu, Regulaminu Organizacyjnego Zespołu oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

Głównym celem działalności zespołu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.

Adresatami działań podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny są:

- ofiary przemocy w rodzinie, w tym dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy, osoby starsze, niepełnosprawne.
- sprawcy przemocy w rodzinie.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach występowania przemocy w rodzinie;
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołuje grupy robocze, których prace prowadzone są w zależności od zgłaszanych potrzeb lub wynikają z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. Członkami grup roboczych mogą być członkowie Zespołu lub inni pracownicy wyżej wymienionych instytucji wskazane przez osoby podpisujące porozumienie.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, zgodnie z zawartymi porozumieniami, wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych i zawodowych, dlatego też porozumienie stanowi jednocześnie formę zobowiązania do zapewnienia i stworzenia możliwości udziału w posiedzeniach i pracach zespołu lub grup roboczych wytypowanych przedstawicieli.

Siłą zespołu interdyscyplinarnego jest jego zasięg działania. Obejmuje on całe środowisko życiowe ofiary, a więc placówkę, w której przebywa, dom rodzinny, szkołę, zaangażowane instytucje pomocowe. Dzięki temu udzielana pomoc jest realna i przynosi wymierne korzyści.

By zespół mógł działać zgodnie z założeniami, istotna jest współpraca z różnego rodzaju instytucjami. Współpraca ta powinna polegać przede wszystkim na adekwatnej do sytuacji wymianie informacji, bez oglądania się na sztuczny podział kompetencji każdej z nich.

W ramach zespołu możliwe jest udzielenie osobie zgłaszającej przestępstwo pomocy psychologicznej, wsparcia pedagoga szkolnego, terapeuty, pomocy prawnej. Ponadto, gdy sytuacja tego wymaga, podejmowane są kroki prawne, polegające na zgłoszeniu np. faktu popełnienia przestępstwa policji. Generalnie rodzaj działań pomocowych dostosowywany jest do indywidualnej sytuacji każdej osoby.

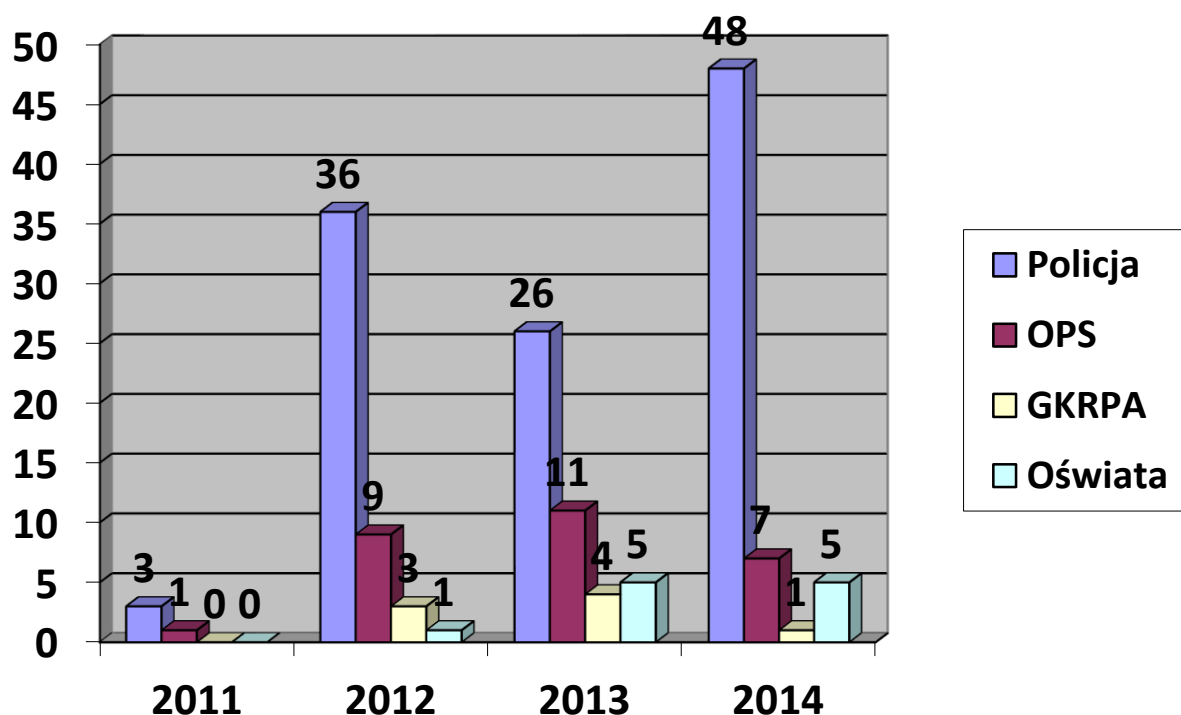
Posiedzenia Zespołu w roku 2014 zostały zwoływane czterokrotnie (zgodnie z ustawą posiedzenia odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na 3 miesiące). Podczas posiedzeń omawiano problemy zjawiska przemocy w rodzinie, podejmowano działania wynikające z procedury

„Niebieskiej Karty”, ustalano plany działania oraz poruszano sprawy różne dotyczące działalności zespołu oraz problemu przemocy na terenie miasta i gminy Strzelce Opolskie.

W roku 2014 przeprowadzonych zostało 5 interwencji domowych, w których nastąpiło odebranie dzieci z rodziny i umieszczenie ich w rodzinach zastępczych bądź u osób najbliższych niezamieszkujących wspólnie. O fakcie tym powiadomiony był Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich – Wydział Rodzinny i Nieletnich. Sytuacja w rodzinie monitorowana jest systematycznie przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

W związku z obowiązującym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” w roku 2014 wszczętych zostało 61 procedur Niebieskiej Karty przez instytucje do tego powołane. Karty te przekazywane były do Przewodniczącego Zespołu, który następnie podejmował decyzję o zwołaniu posiedzenia grupy roboczej.

WYKRES NR 6 ILOŚĆ ZGŁOSZEŃ PROCEDURY NIEBIESKIEJ KARTY Z PODZIAŁEM NA INSTYTUCJE

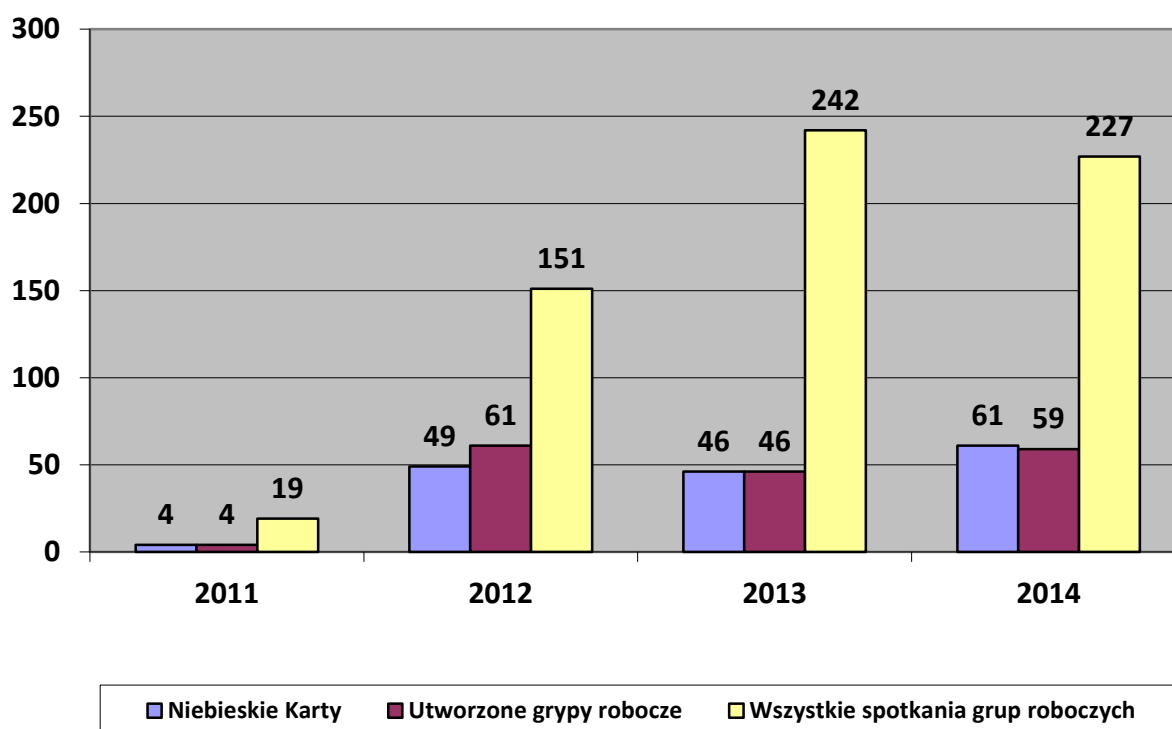

Źródło: Zespół interdyscyplinarny ds. przemocy w Strzelcach Opolskich

Grupy robocze w ramach swych działań w stosunku do konkretnego przypadku dokonywała diagnozy, opracowywała i realizowała plan pomocy, monitorowała sytuację danej rodziny, dokumentowała podejmowane działania, określała działania po interwencyjne jak i również podejmowała decyzje o skierowaniu stosownych wniosków do instytucji decyzyjnych (Sąd, Prokuratura, Policja).

W roku 2014 w ramach wszczętych procedur Niebieskiej Karty utworzonych zostało 59 grup roboczych. Wszystkich spotkań grup roboczych odbyło się 227. Działając zgodnie z art.12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie skierowanych zostało 32 wniosków do Prokuratury Rejonowej w Strzelcach Opolskich o wszczęcie postępowania w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy.

WYKRES NR 7 DANE PORÓWNAWCZE DOTYCZĄCE PROCEDURY NIEBIESKIEJ KARTY

Źródło: Zespół interdyscyplinarny ds. przemocy w Strzelcach Opolskich

Członkowie Zespołu i grup roboczych, biorąc pod uwagę dobro małoletnich dzieci w rodzinach, gdzie występuje podejrzenie stosowania przemocy w 19 przypadkach powiadomili o sytuacji Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich –III Wydział Rodzinny i Nieletnich, który prowadzi działania w ramach swych kompetencji. Ponadto 17 osób, wobec których istniało podejrzenie stosowania przemocy, zostało skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzelcach Opolskich w związku z problemem nadużywania alkoholu.

Członkowie zespołu i grup roboczych w ramach swych działań pomocowych kierowali osoby dotknięte przemocą jak i również osoby podejrzane o stosowanie przemocy do Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w Strzelcach Opolskich przy ulicy Habryki 11, gdzie istnieje możliwość skorzystania z pomocy i wsparcia specjalistów.

W roku 2014 udzielono:

- 195 porad w Punkcie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie
- 304 porad psychologicznych
- 217 porad terapeutycznych dot. uzależnień
- 359 porad prawnych dla osób z problemem alkoholowym, ofiar i sprawców przemocy.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w reprezentowanych przez siebie instytucjach rozpowszechniają informacje nt. problemu przemocy w rodzinie. Ponadto równolegle realizowana jest kampania informacyjna. Polega ona na dystrybuowaniu ulotek informacyjnych zawierających informacje dotyczące przemocy w rodzinie oraz dostępnych form pomocy dla osób uwikłanych w przemoc domową. Broszury informacyjne znajdują się w instytucjach znajdujących się na terenie gminy, gdzie dostępne są dla mieszkańców gminy, pracownicy socjalni rozpowszechniają je także w środowiskach dysfunkcyjnych. Informacja o działalności Zespołu została także umieszczona na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

2.3.3. Rynek pracy

Definicja bezrobotnego, zgodnie z definicją ustawową jest osoba (...) niezatrudniona i niewykonywującą innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej, albo, jeżeli jest osobą niepełnosprawną, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia, co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, nieucząca się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkole dla dorosłych lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zamieszkania powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli spełnia warunki określone w art. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki, zwłaszcza w postaci: dezintegracji rodziny, zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny. Statystycznie skala bezrobocia w znacznym stopniu zniekształca obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”. Zjawisko bezrobocia powoduje, iż standard życia wielu ludzi stale się obniża i rozszerza się obszar patologii społecznej. Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

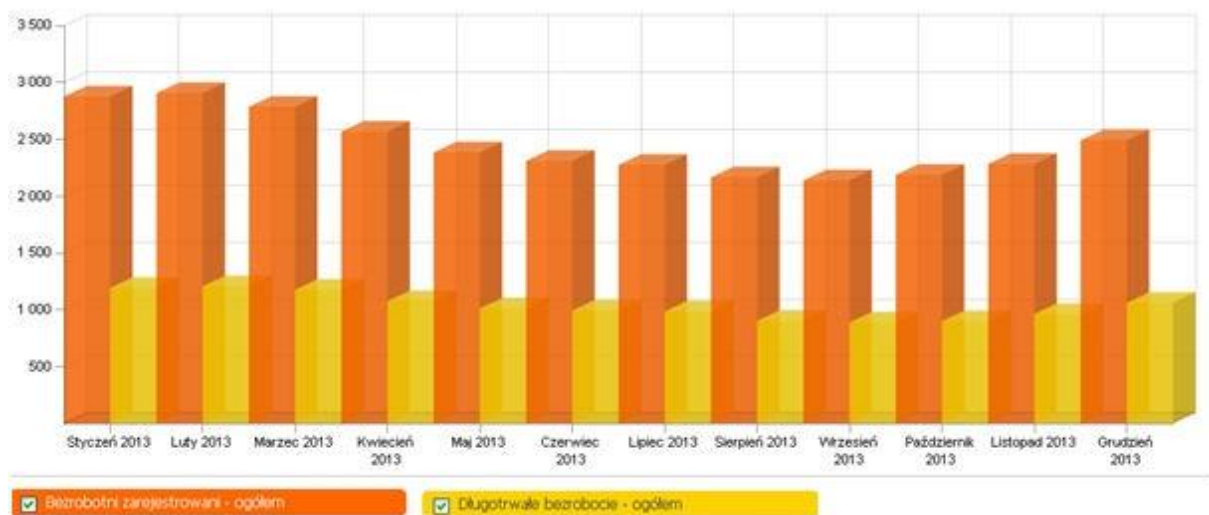
Widoczny wzrost liczby bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje wzrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenie wydatków finansowych skierowanych dla tej części świadczeniobiorców. Taki stan rzeczy wymusza konieczność dostosowania dotychczasowych form wsparcia do nowych potrzeb. Ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu lokalnego są ograniczone, podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanej na zatrudnienie oraz technika kontraktu socjalnego.

Wpływ bezrobocia jest niepokojący gdyż wpływa na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się przemoc w rodzinie. Długie pozostawanie bez pracy stymuluje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wywołują zachowania dewiacyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych – ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga stosowania odpowiednich form.

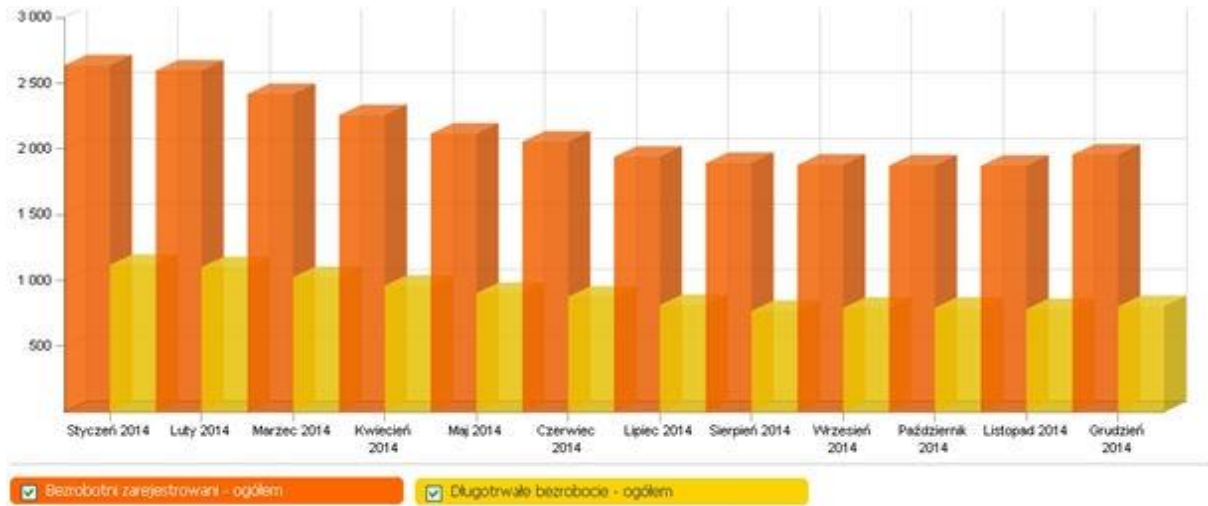
Poniższe wykresy obrazują poziom bezrobocia w gminie Strzelce Opolskie.

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Opolskich

WYKRES NR 8 DYNAMIKA BEZROBOCIA W 2013 ROKU

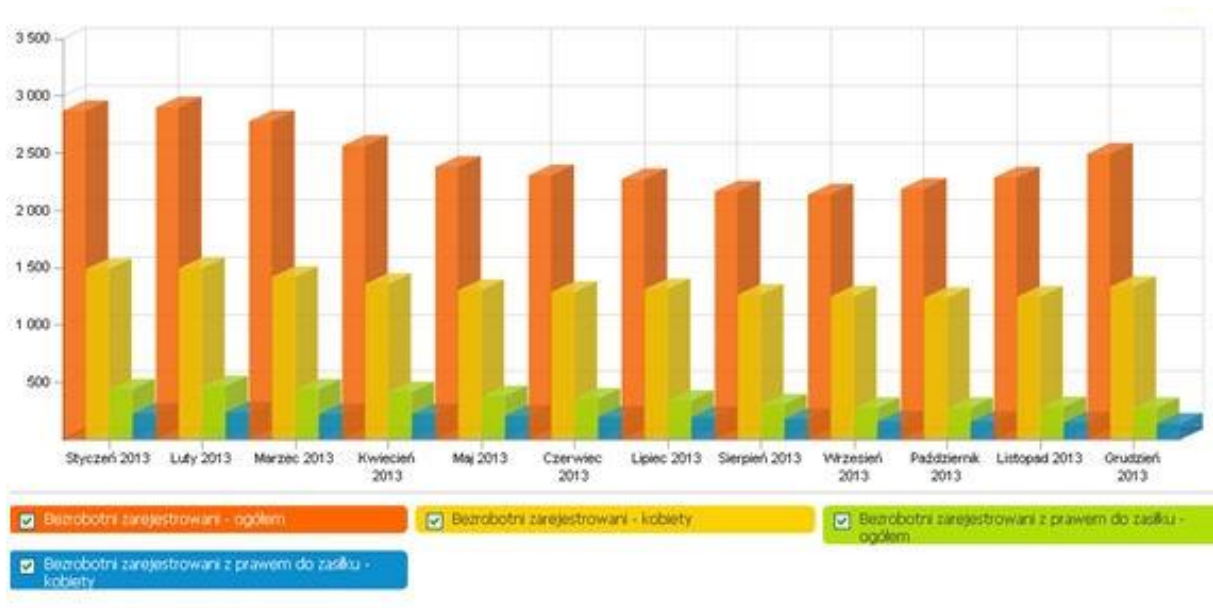

WYKRES NR 9 DYNAMIKA BEZROBOCIA W 2014

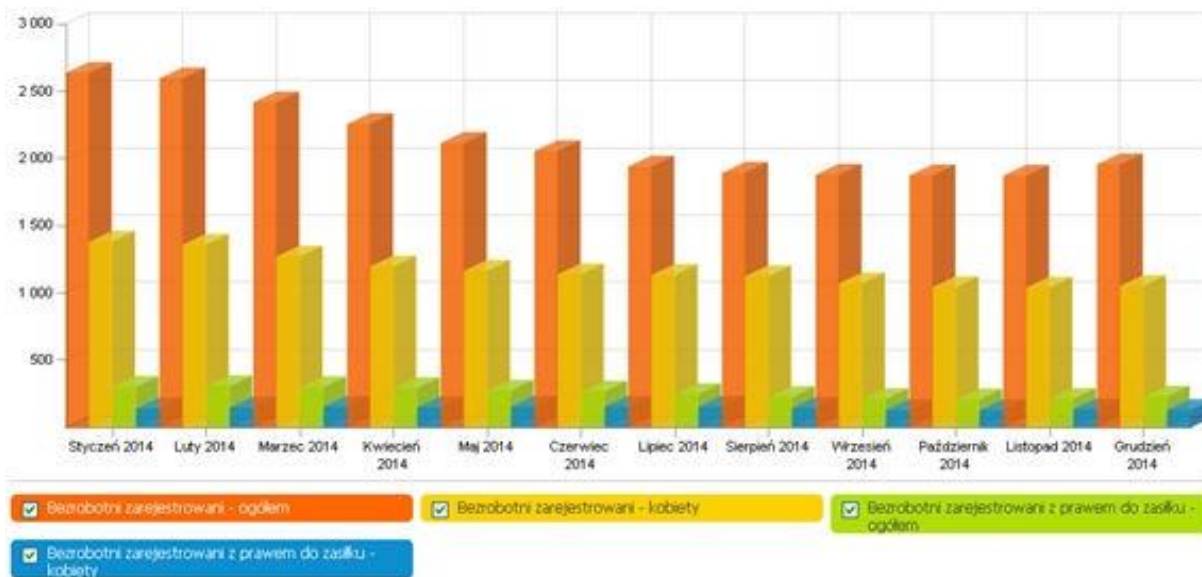

Dynamika bezrobocia w roku 2013 i 2014 pozwala stwierdzić, iż w pierwszym kwartale roku liczba bezrobotnych jest większa w porównaniu z końcem roku

WYKRES NR 10 PORÓWNANIE BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI – OGÓŁEM, KOBIETY Z PRAWEM DO ZASIŁKU, KOBIETY BEZROBOTNE OGÓŁEM I Z PRAWEM DO ZASIŁKU - ROK 2013

WYKRES NR 11 PORÓWNANIE BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI – OGÓŁEM, KOBIETY Z PRAWEM DO ZASIŁKU, KOBIETY BEZROBOTNE OGÓŁEM I Z PRAWEM DO ZASIŁKU - ROK 2014

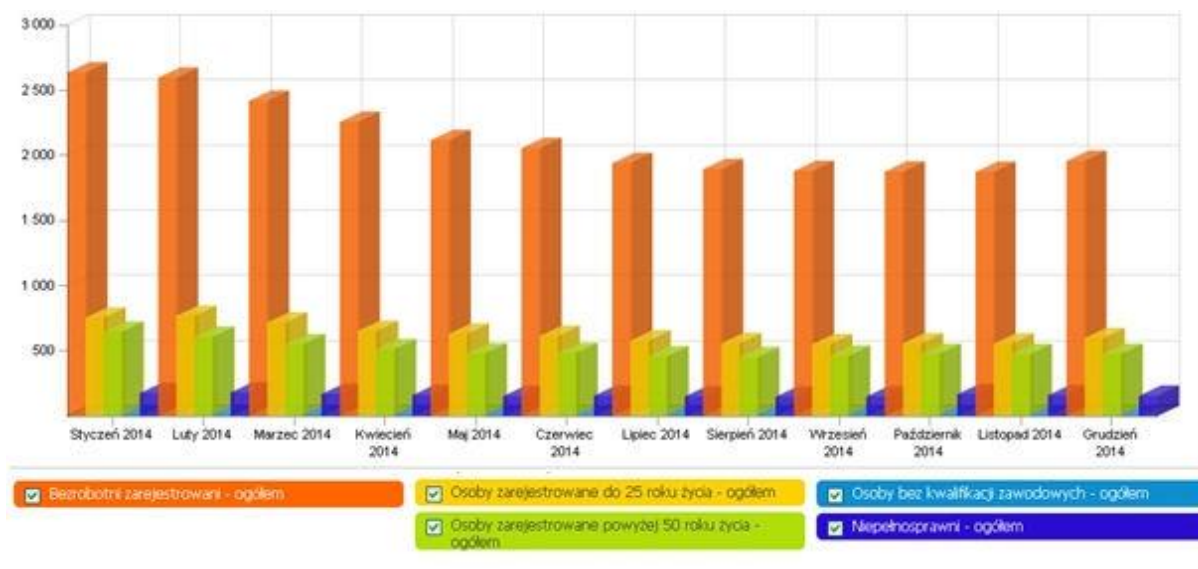

Powyższe wykresy obrazują, iż bezrobotne kobiety stanowią znaczny odsetek osób spośród wszystkich bezrobotnych, większą część stanowią osoby bez prawa do zasiłku

WYKRES NR 12 PORÓWNANIE BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI – OGÓŁEM, OSOBY DO 25 R.Ż., OSOBY PO 25 R. Ż., OSOBY BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH ORAZ NIEPEŁNOSPRAWNI - ROK 2013

WYKRES NR 13 PORÓWNANIE BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI – OGÓŁEM, OSOBY DO 25 R.Ż., OSOBY PO 25 R. Ż., OSOBY BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH ORAZ NIEPEŁNOSPRAWNI - ROK 2014

2.3.4. Uzależnienia

Jedną z poważniejszych kwestii społecznych są problemy wynikające z uzależnień zm.in.: picia alkoholu i zażywania narkotyków. Zjawisko to ma istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego (wzrasta liczba nieletnich nietrzeźwych sprawców przestępstw, ale również nieletnich nietrzeźwych ofiar), jak również ogólny stan zdrowia populacji, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy, a także na relacje interpersonalne z rówieśnikami i środowiskiem rodzinnym. Faktyczna Liczba osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych jest trudna do ustalenia. Z jednej strony możemy się opierać na danych szacunkowych . Populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na 2,5 miliona nawet do 4 milionów. Według Światowej Organizacji Zdrowia, alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji (po naciśnięciu i paleniu tytoniu), a ponad 60 różnych chorób i urazów ma związek z alkoholem. Osobnym typem szkód zdrowotnych są uszkodzenia płodu, powstałe w wyniku spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. Te szkody to m.in. niska waga noworodków, opóźnienie wzrostu, obniżenie odporności, uszkodzenie układu nerwowego. Efektem picia alkoholu przez kobiety w ciąży może być wystąpienie u dziecka alkoholowego zespołu płodowego (FAS). Badania pokazują, iż ok. 20 % wszystkich zgłoszeń pacjentów do podstawowej opieki zdrowotnej ma związek z alkoholem. Zatem, koszty leczenia szkód zdrowotnych mających swoje źródło w nadużywaniu alkoholu stanowią znaczące obciążenie dla systemu finansowania świadczeń medycznych.

Alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej w Polsce. Dziewięciu na dziesięciu uczniów w wieku 15-16 lat zna już smak alkoholu, przy czym zdecydowana większość z nich rozpoczęła picie jeszcze przed swoimi 15-tymi urodzinami.

Prawie 22% z nich pierwszy raz sięgnęło po alkohol mając 11 lat lub mniej. Większość uczniów trzecich klas gimnazjum (57,3%) i drugich klas szkół ponadgimnazjalnych (79,5%) sięgała po alkohol w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem. Ekspertki oceniają, że picie alkoholu jest główną przyczyną zgonów i inwalidztwa osób w wieku 15 - 21 lat. Dlatego celem polityki zdrowotnej samorządu gminnego w odniesieniu do dzieci i młodzieży powinno być zapobieganie występowaniu i zmniejszanie szkód, które aktualnie występują w życiu młodych ludzi w związku z używaniem przez nich alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest realizatorem zadań dotyczących uzależnień w gminie Strzelce opolskie

Celem działań podejmowanych przez administrację rządową jak i samorządową jest zmniejszenie problemów powodowanych przez alkohol w populacji, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka. Innymi słowy, działania podejmowane przez gminę na rzecz ograniczania szkód zdrowotnych powodowanych przez alkohol skierowane były do wszystkich mieszkańców – również tych niepijących – do osób dorosłych, dzieci, młodzieży, sprzedawców napojów alkoholowych, nauczycieli, rodziców.

Działania profilaktyczne podejmowane na terenie Gminy Strzelce Opolskie prowadzone są ze szczególnym zaangażowaniem i odpowiednim przygotowaniem merytorycznym. Wymiernym efektem tych działań są osiągnięte wyniki, które już po raz kolejny potwierdziły skuteczność podejmowanych działań profilaktycznych. Gmina Strzelce Opolskie kolejny rok podtrzymała tytuł Gminy Wiodącej w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych przyznawany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który został Gminie nadany w roku 2001(w woj. opolskim na 51 gmin jedynie 5 uznanych zostało za wiodące.

Gmina realizując Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizuje zadania:

- Wsparcie działalności Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej - Centrum Integracji Społecznej w Strzelcach Opolskich

Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej – Centrum Integracji Społecznej działa w obszarze ekonomii społecznej. Uczestnikami Centrum są osoby bezdomne, długotrwale bezrobotne, uzależnione od alkoholu po zakończonej terapii, opuszczające zakłady karne, niepełnosprawne. Centrum Integracji Społecznej realizuje złożony zakres programu zatrudnienia socjalnego poprzez reintegrację społeczną i zawodową. Celem zajęć w Centrum jest zapobieganie dalszemu wykluczeniu społecznemu osób w nich uczestniczących, uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami, a przede wszystkim pomoc w podwyższaniu kwalifikacji umożliwiających powrót na rynek pracy.

Centrum Integracji Społecznej spełnia następujące funkcje:

- społeczno – wychowawcze rozumiane jako aktywność w sferze reintegracji społecznej, resocjalizacji społecznej;
- terapeutyczne – eliminowanie źródeł, objawów i skutków psychologiczno – społecznych, dysfunkcji, którymi dotknięci są uczestnicy;
- socjalne – rozumiane jako zapewnienie odpowiednich warunków pracy (narzędzia wyposażenie – bezpieczne i higieniczne użytkowanie) oraz warunków ekonomicznych (zagwarantowanie świadczeń integracyjnych, posiłków);
- ekonomiczne – rozumiane jako możliwość statutowego uzyskiwania dochodów z własnej działalności usługowej, handlowej lub produkcyjnej.

W Centrum Integracji Społecznej funkcjonuje 5 warsztatów:

- warsztat krawiecki: przeróbki odzieży, wszywanie zamków, sprzedaż wyrobów własnych tj. fartuszki kuchenne, czapki, torby młodzieżowe i na zakupy, serwety, obrusy, pościel dziecięca, stroiki okolicznościowe,
- warsztat rolno-spożywczy: wykonywanie prac zleconych przez podmioty zewnętrzne, prace porządkowe, sadzenie drzew i krzewów ozdobnych, uprawa ziemniaków, fasoli, pomidorów, ogórków, papryki i marchewki,
- warsztat pracy w drewnie: meble ogrodowe i działkowe, naprawy i przeróbki stolarskie,
- warsztat pielęgnacji i utrzymania terenów zielonych: koszenie trawników, melioracja rowów, opryski, przycinanie krzewów i roślin,
- warsztat szkółkarski: uprawa drzew i krzewów owocowych, iglastych, roślin na suche bukiety, bylin ozdobnych, nawożenie roślin.

W zajęciach w Centrum Integracji Społecznej w 2014 uczestniczyło 43 osoby (20 kobiet i 23 mężczyzn). Uczestnikami Centrum Integracji Społecznej są osoby zamieszkujące na terenie gminy Strzelce Opolskie.

Reintegracja społeczna była realizowana poprzez działania mające na celu kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych dostępnych osobom nie podlegającym wykluczeniu społecznemu oraz naukę planowania życia.

W ramach reintegracji zawodowej uczestnicy podwyższają swoje kwalifikacje i umiejętności zawodowe w warsztatach Centrum oraz na odpłatnych zleceniach i praktykach. Działania te mają na celu odbudowanie i podtrzymanie u osoby uczestniczącej w zajęciach zdolności do pracy na otwartym rynku.

- Zadania z zakresu działań na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka poprzez :
 - działania związane z integracją międzypokoleniową i wzmacnianiem więzi w rodzinie
 - promocję zdrowego, aktywnego stylu życia - polegającego w szczególności na zagospodarowaniu czasu wolnego mieszkańcom Gminy Strzelce Opolskie (dzieci, młodzież, dorośli) w ramach kampanii społecznej „POSTAW NA RODZINĘ”

Na terenie gminy były również realizowane w 2014 r. projekty:

1. „Łączymy pokolenia – tradycja, sztuka ludowa, nauka i rekreacja - Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Kadłub z siedzibą w Kadłubie ul. Powstańców Śląskich 26
2. „Łączymy pokolenia – Od seniora do juniora – jeden cel” - Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło Osiedle w Strzelcach opolskich
3. „Działania na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka – Postaw Na Rodzinę” - Stowarzyszenie Klub Sportowy „PIAST” w Strzelcach Opolskich
4. „Senior – junior – jeden cel” – Polski Związek Rencistów, Emerytów i Inwalidów Koło Miasto z siedzibą w Strzelcach Opolskich
5. „Jedziemy po przygodę i wiedzę” - Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej
6. „ Wędkowanie jako alternatywne spędzanie czasu wolnego oraz sposób na zacieśnianie więzi międzypokoleniowej” - Stowarzyszeniem Przyjaciół Publicznej Szkoły Podstawowej nr 2 – Dwójka w Strzelcach Opolskich
7. „Wielopokoleniowa integracja na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka” – Towarzystwo Społeczno – Kulturalnym Niemców na Śląsku Opolskim z siedzibą w Opolu.

I. Placówki wsparcia dla dzieci i młodzieży

Gmina prowadzi dwie placówki wsparcia dla dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo: Młodzieżowy Klub Terapeutyczny „ARKA” , świetlica profilaktyczna „ŹRÓDEŁKO”, Młodzieżowy Klub Terapeutyczny dla Gimnazjalistów „Przedwiośnie”.

Realizowane programy edukacyjno – profilaktyczne w placówkach :

- promocja zdrowego stylu życia i umiejętne organizowanie wolnego czasu podkreślające rolę sportu i innych form aktywnego wypoczynku oraz prawidłowego odżywiania się,

- profilaktyka uzależnień uświadomienie i poszerzenie wiedzy uczniów o szkodliwości palenia tytoniu, spożywania alkoholu, zażywania narkotyków oraz ich negatywnego wpływu na organizm człowieka,
- edukacja ukierunkowana na kształtowanie w uczniach właściwych postawi hierarchii wartości, umiejętności asertywnego odmawiania, radzenia sobie w trudnych sytuacjach oraz umiejętności budowania pozytywnych relacji międzyludzkich (np. dziecko - dziecko, dorosły- dziecko),
- przeciwdziałanie i eliminacja agresji słownej i fizycznej redukowanie przejawów wandalizmu i nieposzanowania mienia własnego i społecznego,
- rozwijanie zainteresowań- rozwijanie aktywności dziecka w poznawaniu świata. Pomaganie i wspieranie w tym procesie aby dziecko samodzielnie zdobywało wiedzę,
- edukacja patriotyczna jako wartość uniwersalna przygotowująca do życia w społeczeństwie. Mająca wpływa na kształtowanie więzi z krajem ojczystym i ucząca młode pokolenie pełnienia ról prospołecznych,
- eliminacja niepowodzeń szkolnych czyli niwelowanie rozbieżności pomiędzy wiadomościami, umiejętnościami i nawykami faktycznie opanowanymi przez uczniów, a materiałem, jaki powinni poznać według założeń programowych w zakresie poszczególnych przedmiotów.

POZALEKCYJNE, POZASZKOLNE ZAJĘCIA SPORTOWE (poniższa tabela obrazuje zajęcia w roku 2014).

TABELA NR 7. ZAJĘCIA POZALEKCYJNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Nazwa zadania	Odbiorcy	Miejsce realizacji
„Niech każdy się dowie, że sport to zdrowie - pozalekcyjne zajęcia sportowo - rekreacyjne dla młodzieży”	Uczniowie klas I - IV	Centrum Szkolenia Zawodowego i Ustawicznego
„Mali sportowcy - zajęcia sportowo- rekreacyjne”	Uczniowie klas I - III	PSP Błotnica Strzelecka
„Sportowo przez cały rok - zajęcia sportowo- rekreacyjne”	Uczniowie klas IV- VI	PSP Błotnica Strzelecka
„I Ty możesz zostać piłkarzem”	Uczniowie klas II - V	PSP Sucha
„Życ sportowo – znaczy zdrowo”	Uczniowie klas VI - IV	ZPO Kadłub
„Radość dzieci to podstawa! Zdrowie, ruch, zabawa!!!”	Uczniowie klas I- III	ZPO Kadłub
„Profilaktyka i sport grają w jednej drużynie”	Uczniowie klas gimnazjalnych i starszych klas podstawowych	PG nr 1 w Strzelcach Op.
„Pływanie – sposób na zdrowy rozwój”	Uczniowie klas gimnazjalnych i starszych klas podstawowych	Centrum Rekreacji Wodnej i Sportu „Strzelec”

Źródło: dane statystyczne Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

RUCH CZYSTYCH SERC - Strzelecki „Ruch Czystych Serc” skupia młodzież gminy osób. Działają na zasadach wolontariatu biorąc udział w różnych ogólnopolskich akcjach, ale są też inicjatorami i organizatorami działań o charakterze lokalnym (w klubie RCS, świetlicach wiejskich, strzeleckich szkołach) w zakresie profilaktyki uzależnień i promocji zdrowego stylu życia.

WARSZTATY ZIMOWE I LETNIE - „Zdrowo bez używek” realizowanych podczas ferii zimowych wspólnie z Parafią Św. Wawrzyńca.

II. Placówki wsparcia dla osób dorosłych

STRZELECKI KLUB ABSTYNENTA – w roku 2014 udzielił około 300 porad osobom uzależnionym i około 200 porad osobom współuzależnionym. Dzięki zajęciom terapeutycznym leczenie podjęło 45 osób, z czego 35 utrzymuje abstynencję, w tym 8 narkomanów.

GRUPY WSPARCIA - Grupa AA Wiktoria (Anonimowi Alkoholicy) dla osób uzależnionych, Grupa A 1- Anon (żony, mężowie, partnerzy osób uzależnionych).

Grupa DDA (Dorose Dzieci Alkoholików), Grupa terapeutyczna dla sprawców przemocy,

GRUPA TERAPEUTYCZNA DLA SPRAWCÓW PRZEMOCY gdzie realizuje się program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy domowej. Rodziny tych osób kontaktują się i współpracują z instruktorem terapii uzależnień.

PUNKT KONSULTACYJNY DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU I CZŁONKÓW ICH RODZIN - jest miejscem pierwszego kontaktu dla osób z problemem alkoholowym. Punkt nie jest przeznaczony do samodzielnego prowadzenia terapii. Spełnia funkcje pomocnicze wobec profesjonalnych placówek odwykowych, realizując następujące zadania: dostarcza informacji o możliwości podjęcia profesjonalnej terapii, motywuje osoby pijące ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnione do zmiany szkodliwego wzorca picia, motywuje i kieruje na leczenie, udziela wsparcia i pomocy psychospołecznej po zakończeniu terapii odwykowej osobom uzależnionym i ich rodzinom.

TABELA NR 8. ILOŚĆ UDZIELONYCH PORAD W PUNKCIE KONSULTACYJNYM NA LATA 2013-2014

rok		psycholog	instruktor terapii uzależnień	Radca prawny
2013	Liczba przyjętych osób	213	201	365
2014	Liczba przyjętych osób	304	217	359

Źródło :dane statystyczne Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działania wpływające na poprawę bezpieczeństwa w gminie.

W związku z działającym monitoringiem w Strzelcach Opolskich stwierdza się, iż w roku 2014 system bezpieczeństwa przyczynił się znacznie do poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta.

TABELA NR 9. CZYNNOŚCI OPERACYJNE FUNKCJONARIUSZY KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI

Czynności operacyjne	Rok 2013	Rok 2014
wylegitymowano osób podejrzanych	73	69
ujawniono wykroczenia popełnione przez rowerzystów	708	938
ujawniono wykroczenia popełnione przez pieszych	277	381
ujawniono wykroczenia popełnione przez pieszych na których nałożono mandaty karne		14
ujawniono wykroczenia w ruchu drogowym	756	818
ujawniono osoby spożywające alkohol w miejscu publicznym	142	165
Na spożywających alkohol nałożono mandaty		31
ujawniono nieobyczajny wybryk	13	15
ujawniono wykroczenia, za które nałożono mandaty karne	47	15
Ujawniono włączony alarm		2
Ujawniono pobicie		1
Ujawniono osoby poszukiwane	1	1

Źródło: dane statystyczne Komendy Powiatowej Policji

Gminna Komisja rozpatrzyła w 2014 r. 67 wniosków dotyczących osób skierowanych na leczenie odwykowe przez niżej wymienione instytucje (w tym 1 wniosek z własnej inicjatywy dotyczący przemocy domowej).

TABELA NR 10. ILOŚĆ WNIOSKÓW SKIEROWANYCH W LATACH 2013-2014

rok	Komenda Powiatowa Policji	Sąd Rejonowy	Ośrodek Pomocy Społecznej	Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Rodzi na	Razem
2013	15	5	5	16	25	66
2014	3	4	3	15	27	52

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

2.3.5. Przestępczość

Według danych Komendy Powiatowej Policji w Strzelcach Opolskich w 2014 roku na terenie Gminy Strzelce Op. stwierdzono 1342 przestępstwa o 282 mniej niż w roku poprzednim /1624 w roku 2013/. W analizowanym 2014 roku przeprowadzono 14624 postępowania w zakresie wykroczeń, a w 2013 r. było 13165. Nastąpił wzrost w 2014 o ilość 1459 w porównaniu z 2013 r. Odnotowany wskaźnik wykrywalności przestępstw w 2014 roku wyniósł 67,04%, w roku 2013 – 72,13%.

W ramach działań prewencyjnych w 2014 roku nałożono 9816 mandatów karnych /w 2013 roku 7135/ i zastosowano 2888 pouczeń /w 2013 roku 5015/.

Zatrzymano 206 praw jazdy /w 2013 roku 95/ oraz 997 dowodów rejestracyjnych /w 2013 roku 630/. Funkcjonariusze przeprowadzili 3140 wywiadów /w 2013 roku 3199/, założyli 98 Niebieskie Karty /w 2013 roku 46/ dokonali 550 doprowadzeń /w 2013 roku 500/.

Wśród nieletnich odnotowano spadek czynów karalnych rok 2014 - 27, rok 2013- 33.

Policjanci Wydziału Prewencji i Ruchu Drogowego KPP Strzelce Op. w 2014r. realizowali działania w ramach programów i akcji działań prewencyjnych.

Programy:

„Razem Bezpieczniej”,
„Bezpiecznie Dziś- Bezpiecznie Jutro”,
„Narkotyki Teraźniejszość Bez Przyszłości”,
„Policyjny Program Pomocy Ofiarom Przestępstw”,

Akcje Prewencyjne:

„Bezpieczne Ferie”, „Bezpieczne Wakacje”, „Dzień Wagarowicza”, „Bezpieczna Droga Do Szkoły”,
„Pierwszaki”,

Działania Prewencyjne:

„Prędkość”, „Alkohol i Narkotyki”, „Niechronieni uczestnicy Ruchu Drogowego” „Bezpieczny Weekend ” „Znicz” „Powroty ” „Truck Bus”.

2.3.6. Niepełnosprawność

Według Światowej Organizacji Zdrowia „osoba niepełnosprawna to taka, która nie może samodzielnie, częściowo lub całkowicie zapewnić sobie możliwości normalnego życia indywidualnego i społecznego na skutek wrodzonego lub nabytego upośledzenia sprawności fizycznej lub psychicznej”.

Definicja prawna określa iż „osoby niepełnosprawne określa się w polskim prawie jako osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskały orzeczenie o zakwalifikowaniu przez organy do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (znacznego, umiarkowanego, lekkiego) oraz o niezdolności do pracy”

Spójecznie niepełnosprawność to „niemożność pełnego funkcjonowania w społeczeństwie na skutek barier występujących po stronie otoczenia (społecznego, kulturowego, prawnego, politycznego), w tym barier architektonicznych.

W rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, osobami niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej.

Niepełnosprawność jest również rozumiana, jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna podejmować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw.

Według danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Strzelcach Opolskich mieszkańcom Gminy Strzelce w latach 2013-2014 wydano 1468 orzeczeń o niepełnosprawności.

TABELA NR 11. LICZBA WYDANYCH ORZECZEŃ PRZEZ POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W STRZELCACH OPOLSKICH

	<i>Liczba wydanych orzeczeń osobom, które nie ukończyły 16 roku życia</i>	<i>Liczba wydanych orzeczeń osobom, które ukończyły 16 rok życia</i>	<i>Razem</i>
2013 r.	57	672	729
2014 r.	79	660	739
Razem	136	1332	1468

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o stopniu niepełnosprawności.

Nie jest to jednak liczba osób posiadających stopień niepełnosprawności gdyż dane dotyczą jedynie lat 2013 i 2014, a mianowicie do dnia dzisiejszego mogą obowiązywać orzeczenia wydane w latach ubiegłych zarówno okresowe jak i wydane na stałe.

Dane dotyczące niepełnosprawności z Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2011r. zawierają jedynie informacje na poziomie województwa.

Ponadto autorzy w/w dokumentu podkreślają, iż zgromadzone dane mogą być niedoszacowanie gdyż pytania dotyczące niepełnosprawności miały charakter dobrowolny. Osoby niepełnosprawne są bardzo zróżnicowaną grupą ludzi, w związku z tym konieczna jest polityka, która będzie respektować tę różnorodność. Szczególnej uwagi wymagają osoby o złożonych, wielorakich potrzebach uzależniających je od pomocy innych oraz ich rodziny. Rodziny posiadające niepełnosprawne dzieci wymagają szczególnej uwagi, jeżeli chodzi o ich edukację i społeczne włączenie oraz możliwości rehabilitacyjne. Szczególnych wysiłków wymaga rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych, tj. m.in.: promocja dostępu osób niepełnosprawnych do zatrudnienia oraz budowa systemu wsparcia dla osób chorych psychicznie, których systematycznie przybywa. Wspomniane działania stwarzają możliwość integracji tej grupy osób z pozostałą częścią

społeczeństwa. Jednocześnie nadal powinny być konsekwentnie likwidowane bariery architektoniczne, komunikacyjne oraz transportowe, utrudniające osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie.

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych przez pracę stanowi wymagające i trudne do realizacji przedsięwzięcie. Istnieje albowiem wiele czynników wpływających niekorzystnie na zatrudnianie osób niepełnosprawnych zarówno po stronie podażowej: słabe motywacje i liczne bariery instytucjonalno- infrastrukturalne oraz po stronie popytu na prace niechęć pracodawców, trudny rynek pracy brak miejsc dla osób z niepełnosprawnościami.

Elementem wsparcia osób niepełnosprawnych i seniorów jest wsparcie oferowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych.

TABELA NR 12. OGÓLNA LICZBA OBJĘTYCH POMOCĄ W FORMIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH I USŁUG OPIEKUŃCZYCH SPECJALISTYCZNYCH Z PODZIAŁEM NA SYTUACJE RODZINNĄ W LATACH 2013-2014

LATA	RODZAJE USŁUG	OSOBY SAMOTNE	OSOBY SAMOTNIE GOSPODARUJĄCE	OSOBY W RODZINIE	OGÓŁEM
2013	Usługi opiekuńcze	15	19	17	43/51
	Usługi opiekuńcze specjalistyczne	1	9	29	49/51
	Ogółem	16	28	46	102/ 90*
2014	Usługi opiekuńcze	23	24	16	63
	Usługi opiekuńcze specjalistyczne	(5) 0	(14) 9	(19) 14	(38) 23
	Usługi specjalistyczne - zlecone	(5) 2	0	3	(8) 5
	Ogółem	(33) 25	(38) 33	(38) 33	(109) 91*

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich - rzeczywista liczba osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych w 2014 to 91 ponieważ 18 osób korzystało z dwóch rodzajów usług.*

Wiele osób wymagających całodobowej pomocy osób drugich umieszczono w domu pomocy społecznej. taki wybór jest jednak czynnikiem ostatecznym ,kiedy wszystkie metody pracy środowiskowej zostały wyczerpane. Problematyka osób niepełnosprawnych jest ściśle związana z seniorami, gdyż wraz z wiekiem występują najczęściej problemy z funkcjonowaniem w codziennym życiu. Ważną kwestią jest właściwa opieka, standaryzowane usługi opiekuńcze oraz szeroko rozumiane formy aktywizacji kulturalno- towarzyskiej

Środowiskowy Dom Samopomocy w Strzelcach Opolskich

Środowiskowy Dom Samopomocy w Strzelcach Opolskich funkcjonuje od 1998 roku i jest jednostką organizacyjną Gminy Strzelce Opolskie świadcząca wsparcie dzienne dla osób przewlekle psychicznie chorych, niepełnosprawnych intelektualnie oraz wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych (placówka typu A, B, C). Swoją działalnością obejmuje uczestników Gminy Strzelce Opolskie oraz gmin ościennych: Jemielnica, Leśnica, Ujazd, Zawadzkie, na podstawie zawartych porozumień w sprawie objęcia mieszkańców usługami świadczonymi przez ŚDS. Wsparcia udziela od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00- 16.00 z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy. Głównym zadaniem Domu jest zapewnienie wsparcia i rozwijanie różnych umiejętności uczestników, którzy w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Celem Środowiskowego Domu Samopomocy jest kompensowanie skutków niepełnosprawności poprzez:

- prowadzenie działań wspierająco – rehabilitacyjnych zmierzających do osiągnięcia jak największej samodzielności i zaradności życiowej,
- zapobieganie nawrotom i pogłębianiu się zaburzeń psychicznych,
- zmniejszenie objawów chorobowych,
- integrację społeczną i zapobieganie izolacji społecznej,
- kształtowanie współpracy grupie,
- pogłębianie zainteresowań,
- nabywanie i rozwijanie potrzebnych umiejętności,
- wypełnianie wolnego czasu,
- doskonalenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach życiowych,
- wspieranie uczestników i ich rodzin w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

W 2014 roku z usług Domu skorzystało łącznie 71 osób. Skierowano 62 osoby na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich, zgodnie z zaleceniami lekarza psychiatry lub neurologa oraz lekarza rodzinnego, w podziale na:

- osoby przewlekle psychicznie chore – 5
- osoby niepełnosprawne intelektualnie- 39
- osoby wykazujące inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych- 18

Formy i efekty prowadzonej działalności

Postępowanie wspierająco – aktywizujące realizowane w 2014 roku obejmowało następujące formy prowadzonej działalności:

1. treningi umiejętności samoobsługi i zaradności życiowej, w tym:
 - dbałości o higienę i wygląd zewnętrzny,

- dbałości o stosowny i estetyczny ubiór,
 - gospodarowania pieniędzmi,
 - dbałości o czystość i porządek w domu,
 - samodzielności w przygotowaniu posiłków,
 - dokonywania zakupów;
2. treningi umiejętności społecznych i interpersonalnych, w tym:
- nawiązywania i utrzymywania kontaktów społecznych
 - kształtowania pozytywnych relacji z osobami w różnych sytuacjach społecznych,
 - rozwiązywania różnych problemów,
 - współpracy z grupą,
 - odpowiedzialności i aktywności w życiu;
3. treningi umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym:
- rozwijania zainteresowań literaturą, kinem, teatrem, muzyką,
 - udział w spotkaniach integracyjnych, rekreacyjnych, towarzyskich i kulturalnych,
 - wycieczki i wyjazdy krajoznawcze,
 - zawody sportowe;
4. treningi z zakresu profilaktyki zdrowia, w tym:
- dbałości o własne zdrowie,
 - korzystania z niezbędnych świadczeń zdrowotnych, uzgadniania terminów wizyt lekarskich i badań diagnostycznych, pomocy w zakupie leków i dotarciu do jednostek ochrony zdrowia;
5. terapię zajęciową obejmującą pracownie:
- krawiecką i rękodzielniczą,
 - techniczną,
 - plastyczną,
 - kulinarną i gospodarstwa domowego;
6. zajęcia logopedyczne;
7. zajęcia komputerowe;
8. zajęcia edukacyjne skierowane w głównej mierze do dzieci z deficytami rozwojowymi a obejmujące różnorodne metody wspomagające rozwój psychoruchowy;
9. poradnictwo psychologiczne i socjalne;
10. rehabilitację medyczną obejmującą:
- kinezyterapię indywidualną i grupową,
 - fizykoterapię,
 - hydroterapię,
 - masaż,
 - zajęcia na basenie;

11. działania mające na celu przygotowanie do podjęcia zatrudnienia.

12. współpraca z rodziną uczestników i innymi osobami lub podmiotami działającymi w obszarze udzielania pomocy, której celem jest uzyskanie jak największej efektywności wspólnie podejmowanych i realizowanych działań na rzecz uczestników.

2.3.7. Ludzie starzy

Polityka społeczna wobec ludzi starych to działalność jaką wykonuje państwo i inne podmioty, których celem jest zaspokojenie ludzi starych oraz kształtowanie różnych relacji między starszym i młodszym pokoleniem. Dziedziny jakimi zajmuje się ich polityka to dochody, możliwości zatrudnienia, dbanie o zdrowie, zapewnienie mieszkania, pomoc społeczna, organizacja wolnego czasu jak i udział w życiu społecznym. Starzenie się jest procesem wpływającym na nasze ciała i umysły, dokonującym się w 3 aspektach:

- aspekcie biologicznym jako naturalne, nieodwracalne, nasilające się zmiany metabolizmu i fizykochemicznych właściwości komórek
- aspekcie psychicznym – to zmniejszona aktywność psychofizyczna, rzadko nadaktywność – nadwrażliwość
- aspekcie społecznym - czwarty wiek to stadium życia w którym często następuje utrata autonomii, potrzeba opieki społecznej.

Przeciętne trwanie życia określa liczba lat, które prawdopodobnie dana osoba przeżyje (obliczane na podstawie danych statystycznych). Stale wzrasta przeciętne dalsze trwanie życia ludzkiego. Nie zawsze ludzie dożywali siedemdziesięciu kilku lat.

Wg ekspertów Światowej Organizacji Zdrowia umowny podział grup wiekowych osób starszych wygląda następująco

45 - 59 r.ż. - wiek przedstarczy,

60 (65)– 74 r.ż. - wczesna starość, tzw. młodzi-starzy, trzeci wiek, lata wieku podeszłego,

75 – 89 r.ż. - wiek starczy, późna starość, tzw. starzy-starzy,

powyżej 80 r.ż. - starość sędziwa, czwarty wiek,

90 lat i powyżej – długowieczność.

Osoba w sędziwym wieku osiąga przynajmniej 80 lat. Setki dożywa co 10-tysięczny Europejczyk i co 2,5-tysięczna Europejka. Najstarszą osobą o udokumentowanej metryce była Francuzka Jeanne Calment zmarła w 1997 r. w wieku 122 lat. Ludzie starsi mają przeważnie swoje dochody, które wystarczają im na swoje wydatki. Jednak w obecnych czasach coraz częściej ludzie w podeszłym wieku żyją „z dnia na dzień”, starając się, by przy minimalnych wydatkach starczyło im z miesiąca na miesiąc.

W polityce zatrudnienia spotykamy się ze spadkiem zainteresowania, pracodawców pracownikami w tym wieku. Ludzie starsi po osiągnięciu pewnego wieku otrzymują od państwa emeryturę. Niektórzy z nich , przyjmowani są do pracy na pół etatu. W ten sposób mają możliwość dorobienia sobie jakiejś kwoty pieniędzy, którą wydają na utrzymanie się w codziennym życiu.

Polityka społeczna powinna zwracać szczególną uwagę na problemy ludzi starych. Zgodnie z art.17 ust.1 pkt 16 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.

Do domu pomocy społecznej kierowane są osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Osoby, kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego profilu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej. Na dzień 31.12.2014r. w domach pomocy społecznej przebywało 67 osób

Mieszkania chronione

Od 2012 funkcjonują w Gminie Strzelce Opolskie mieszkania chronione. Mieszkania chronione zgodnie z art. 53 z Ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej: „Osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ,młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, może być przyznany pobyt w mieszkaniu chronionym”.

Rodzaj i zakres wsparcia świadczonego są uzależnione od indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych osób korzystających ze wsparcia. Wsparcie świadczone w mieszkaniach chronionych obejmuje m.in.: pracę socjalną, poradnictwo specjalistyczne ,naukę lub utrzymywanie posiadanego poziomu sprawności w zakresie: samoobsługi, samodzielności życiowej, rozwijania kontaktów społecznych, pełnienia ról społecznych ,pomoc w realizacji kontaktów społecznych, zagospodarowania czasu wolnego, ubieganiu się o uzyskanie mieszkania z zasobów komunalnych. Decyzja o skierowaniu do otrzymania wsparcia w formie pobytu w mieszkaniu chronionym wydawana jest po dokonaniu uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym a osobą ubiegającą się do korzystania ze wsparcia. Rodzaj i zakres świadczonego wsparcia mogą ulegać zmianom w zależności od oceny sytuacji osoby korzystającej ze wsparcia w mieszkaniu chronionym, dokonywanej co

najmniej raz na trzy miesiące. Oceny dokonują wspólnie pracownik socjalny, osoba korzystająca ze wsparcia oraz osoba odpowiedzialna za jego realizację – opiekun mieszkań chronionych.

Do zakresu czynności Opiekuna mieszkań chronionych należy m.in.:

1. opracowywanie indywidualnego planu wsparcia mieszkańca i czuwanie nad jego realizacją
2. weryfikacja planu przy współpracy z pracownikiem socjalnym oraz mieszkańcem
3. prowadzenie spraw zapisanych w regulaminie mieszkania chronionego w zakresie przestrzegania zawartych postanowień przez mieszkańców
4. sprawowanie pieczy nad właściwym użytkowaniem mieszkania przez użytkowników
5. mediacje w przypadku konfliktów pomiędzy mieszkańcami
6. udzielanie pomocy i wskazywanie sposobów załatwiania bieżących spraw urzędowych i osobistych
7. udzielanie pomocy w integracji ze środowiskiem
8. nauka ponoszenia konsekwencji własnych decyzji i działań poprzez rozwój umiejętności prawidłowego wchodzenia w relacje społeczne, z uwzględnieniem tolerancji na różnice kulturowe
9. Pomoc w rozwijaniu umiejętności właściwego planowania i wykorzystania czasu wolnego.

Na koniec grudnia 2014 przebywało w mieszkaniach 24 osoby. Mieszkania chronione stanowią alternatywną formę wsparcia w stosunku do usług świadczonych w Domach Pomocy Społecznej. Połowa mieszkańców mieszkań chronionych wymagałoby wsparcia w tej formie.

KLUB SENIORA przy Ośrodku Pomocy Społecznej

Na terenie gminy Strzelce Opolskie funkcjonuje Klub Seniora .Działalność tego Klubu pozwala osobom starszym na wspólne spędzanie czasu, integrację oraz zaspokajanie potrzeb wyższych. Bezpośredni udział osób niepełnosprawnych, starszych, samotnych w różnego rodzaju typu imprezach ma wpływ na ich kondycję psychiczną, umożliwia pracownikom socjalnym postawienie właściwej diagnozy socjalnej, planu działań ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej.

Pobyt w Klubie Seniora jest niejednokrotnie jedyną rozrywką, integracją ze środowiskiem oraz możliwością obcowania z ludźmi. Na codziennych spotkaniach Seniorzy oprócz rozmów mają możliwość słuchania muzyki, oglądania filmów, itp. Sensem klubowych spotkań jest radość z wzajemnej obecności i wspólnie spędzonego czasu. Klub Seniora działa w Strzelcach Opolskich przy ul. Dąbrowskiego 10 codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 13 do 16.

Organizacje pozarządowe

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich mają siedziby organizacje pozarządowe to jest: Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy, Polski Związek Głuchych Terenowy Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Nieśłyszących, Strzelecki Klub Honorowych Dawców Krwi „Salus” PCK, Związek Nauczycielstwa Polskiego,

Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „BARKA”, Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Koło „Miasto” Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Związek Kombatantów RP i Byłych więźniów Politycznych, Stowarzyszenie „Ambasada Sukcesu”, Stowarzyszenie Uniwersytet III Wieku, Związek Inwalidów Wojennych RP Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „OGNIK”, Polski Związek Niewidomych, Grupa samopomocowa AA „KRYSTYNA”.

Ścisła współpraca z organizacjami pozarządowymi pozwala na realizację wspólnych przedsięwzięć ukierunkowanych na poszczególne grupy społeczne wymagające wsparcia, powodując zaangażowanie tych środowisk w problematykę rozwiązywania problemów społecznych w gminie

Strzelecka Spółdzielnia Socjalna

Założycielem Strzeleckiej Spółdzielni Socjalnej jest Gmina Strzelce opolskie wraz ze Strzeleckim Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Edukacji lokalnej w Strzelcach Opolskich i funkcjonuje od 2010 r. na podstawie Uchwały Nr LV/429/10 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 10 listopada 2010r. w sprawie założenia spółdzielni socjalnej .

Siedzibą Spółdzielni jest miasto Strzelce Opolskie (ul. Wyszyńskiego), a terenem działalności obszar Rzeczypospolitej Polskiej oraz zagranica. Celem działalności jest przywrócenie na rynek pracy ,osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób o niskiej zatrudnialności oraz umożliwienie osobom bezrobotnym aktywizację zawodową. Ponad to celem jest realizacja doniosłych społecznie celów m.in. tworzenie więzi międzyludzkich oraz reintegracji społecznej i zawodowej osób zatrudnionych w Spółdzielni. Prowadzenie działalności społecznej oświatowo-kulturalnej na rzecz osób zatrudnionych w spółdzielni oraz ich środowiska lokalnego oraz działalność społecznie użyteczna jest kierunkiem jej działalności.

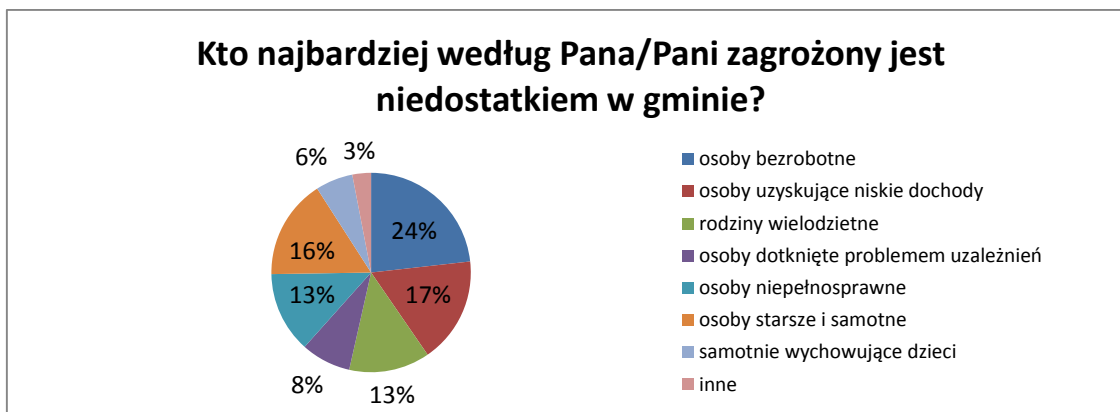
Odpłatna działalność statutowa zgodnie z ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie obejmuje m.in. działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ,ochronę i promocję zdrowia, działalność na rzecz osób niepełnosprawnych ,pomoc społeczną ,w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym, działalność wspomagająca rozwój gospodarczy. Działalność określona w Polskiej Klasyfikacji Działalności obejmuje m.in .produkcję pozostałych wyrobów, gdzie indziej sklasyfikowaną ,pozostała działalność gastronomiczną, restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne.

2.3.8. Najważniejsze problemy społeczne na terenie gminy

Rozpoznanie najistotniejszych problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów postępowania diagnostycznego, które pozwoli określić zasadnicze problemy oraz wskazać ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Narzędziem badawczym, za pomocą którego rozpoznano problemy społeczne gminy, była ankieta anonimowa rozesłana do osób mających wpływ na lokalną

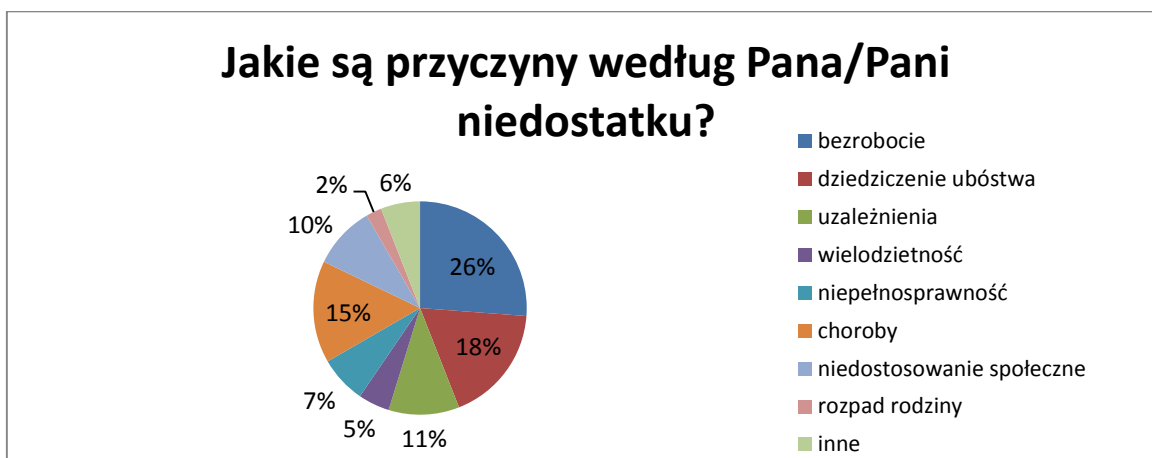
politykę społeczną, między innymi do osób reprezentujących organizacje pozarządowe, środowiska seniorów ,osób niepełnosprawnych ,mieszkańców gminy. Uzyskano odpowiedzi na poniższe pytania:

1. Kto jest najbardziej zagrożony niedostatkim w gminie?

Respondenci uważali ,iż osobami zagrożonymi niedostatkim są osoby bezrobotne 24%, w następnej kolejności przyczyną niedostatku są niskie dochody 17%,osoby starsze i samotne uplasowały się na poziomie 16%, po 13% uzyskały osoby niepełnosprawne i rodziny wielodzietne, pozostałe 6% samotnie wychowujące dzieci oraz 3% inne.

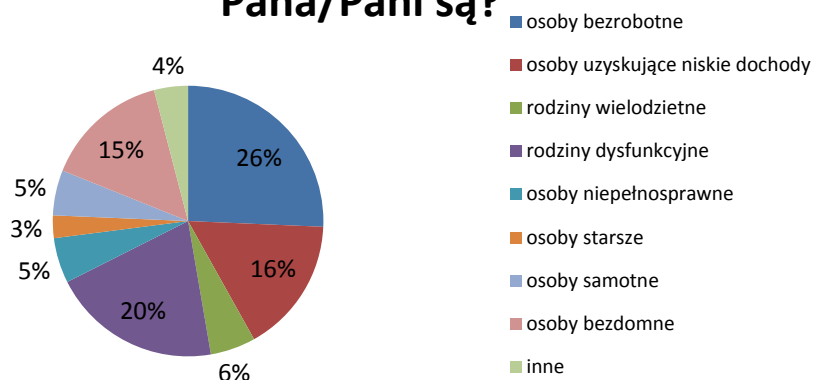
2. Jakie są przyczyny niedostatku?

Respondenci uważali, iż bezrobocie jest przyczyną niedostatku 26%, następnej kolejności dziedziczenie ubóstwa 18% ,uzależnienia i inne.

3. Osoby zagrożone problemem uzależnień.

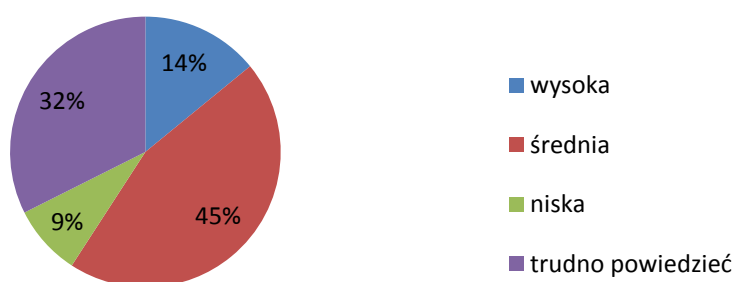
Osobami zagrożonymi problemem uzależnień w gminie według Pana/Pani są?

Osobami najbardziej zagrożonymi problemem uzależnień są wg. ankietowanych osoby bezrobotne 26%, 20% stanowią rodziny dysfunkcyjne, później 16% osoby o niskich dochodach, 15% osoby bezdomne, na niższych poziomach uplasowały się osoby samotne, niepełnosprawne i starsze.

4. Skala uzależnień w gminie.

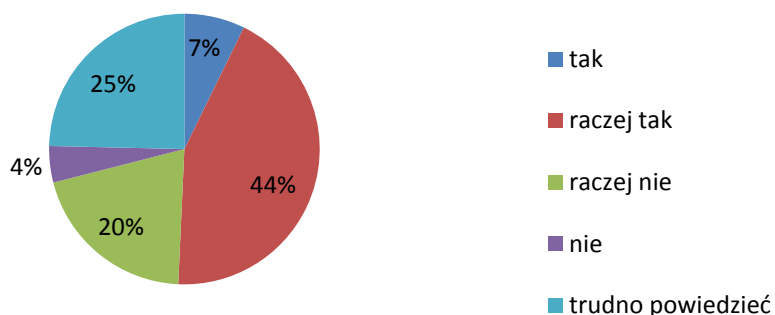
Jak Pan/Pani uważa, jaka jest skala problemu uzależnień na terenie gminy?

Ankietowani uważają, iż skala uzależnień w gminie jest na poziomie średnim 45% tak odpowiedziało, trudno powiedzieć stwierdziło 32%, że jest wysoka uważa 14% a 9%, że jest niska.

5. Oferta pomocy osobom uzależnionym.

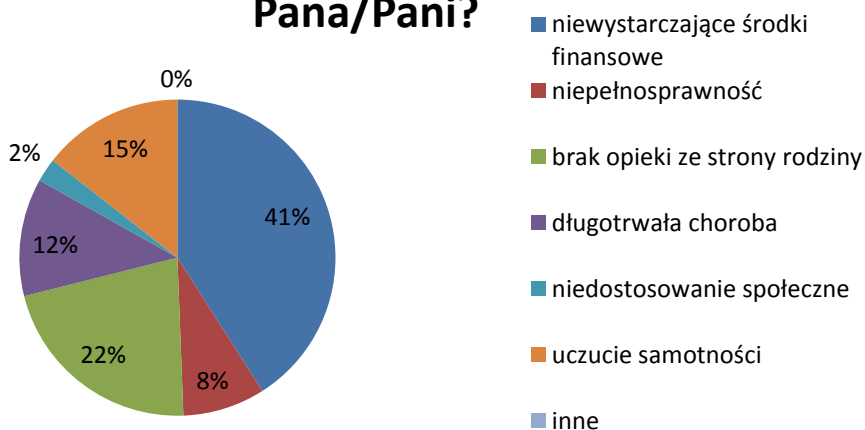
Czy według Pana/Pani oferta pomocy osobom uzależnionym realizowana w gminie jest wystarczająca?

Uzyskano odpowiedzi, iż oferta pomocy osobom uzależnionym jest wystarczająca - 44 % ankietowanych uważa, że raczej tak ,25% trudno powiedzieć, 20% uważa, że raczej nie, pozostałe 7% stwierdza ,iż jest wystarczająca a 4% uważa ,ze jest niewystarczająca.

6. Problemy społeczne osób starszych.

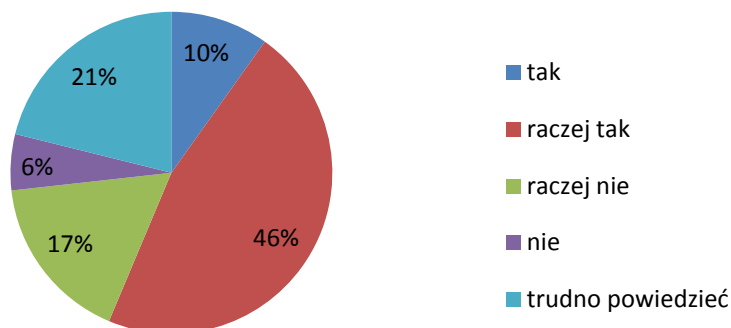
Problemy społeczne jakie najczęściej dotyczą osoby starsze to według Pana/Pani?

Najczęstszymi problemami społecznymi, które dotyczą osób starszych wg. 41% ankietowanych są niewystarczające środki finansowe, brak opieki ze strony rodziny 22%, uczucie samotności 15%, długotrwała choroba – 12%, a 8% uważa, że niepełnosprawność, tylko 2% uważa, że niedostosowanie społeczne.

7. Gmina przyjazna osobom starszym.

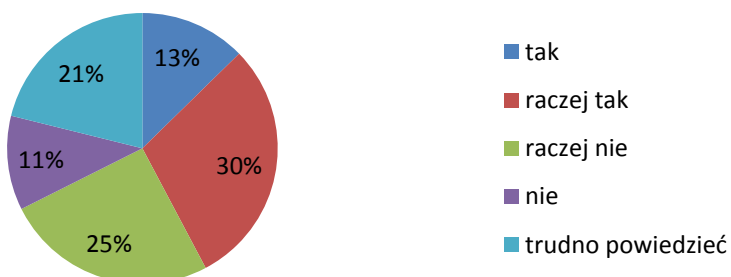
Czy Gmina według Pana/Pani jest przyjazna osobom starszym?

Gmina przyjazna osobom starszym- tak stwierdza 10% ankietowanych, raczej tak uważa 46 %, 21% nie ma zdania, raczej nie twierdzi 17%, a 6% twierdzi, że nie jest przyjazna.

8. Oferta pomocy osobom starszym.

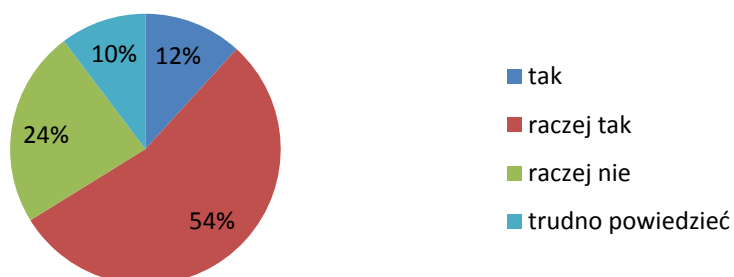
Czy oferta pomocy w Gminie osobom starszym według Pana/Pani jest wystarczająca?

Ankietowani stwierdzają, iż oferta pomocy osobom starszym jest w 13% wystarczająca, 30% twierdzi, że raczej tak, 25% uważa – raczej nie, 21% nie ma zdania, 11% uważa, że oferta nie jest wystarczająca.

9. Akceptowalność osób niepełnosprawnych w środowisku.

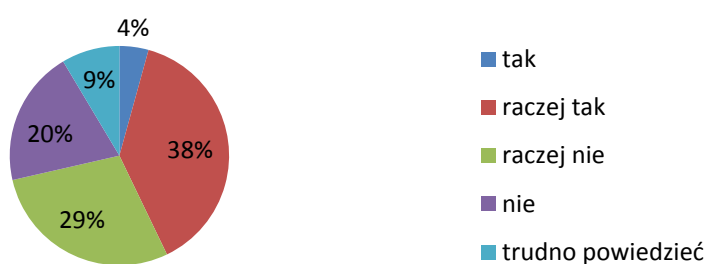
Czy według Pana/Pani osoby niepełnosprawne są akceptowane w środowisku lokalnym?

Osoby niepełnosprawne są akceptowane w środowisku lokalnym wg. 10% ankietowanych, raczej tak uważa aż 54%, 24% stwierdza, że raczej nie, ma zdania 10%.

10. Oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych

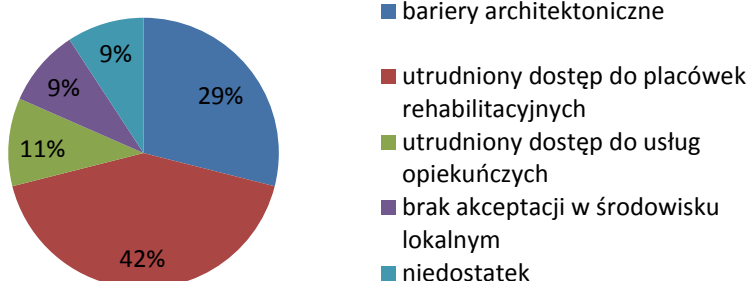
Czy według Pana/Pani oferta pomocy osobom niepełnosprawnym (m.in. dostęp do placówek rehabilitacyjnych) jest wystarczająca?

Uzyskano odpowiedzi, iż dla 38% ankietowanych oferta pomocy jest raczej wystarczająca, tak stwierdza- 4%, 29% uważa, że raczej nie, 20% uważa, że oferta jest niewystarczająca a dla 9%- trudno określić.

11. Problemy społeczne dotyczące osoby niepełnosprawne.

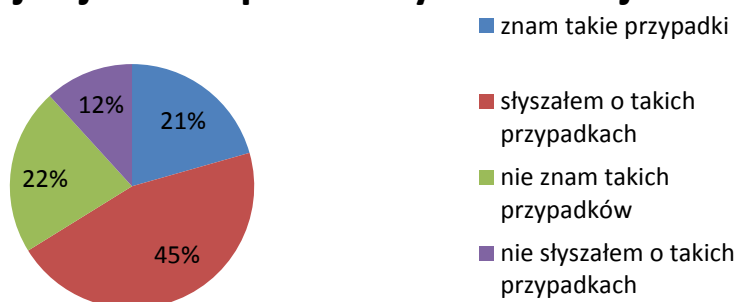
Problemy społeczne według Pana/Pani najczęściej dotyczą osoby niepełnosprawne?

Utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych jest dla 42% ankietowanych największym problemem społecznym, 29% uważa, że bariery architektoniczne, 11% uważa, że istnieje utrudniony dostęp do usług opiekuńczych, po 9% uważa, że niedostatek i brak akceptacji w środowisku lokalnym są największym problemem osób niepełnosprawnych

12. Zjawisko przemocy domowej w gminie.

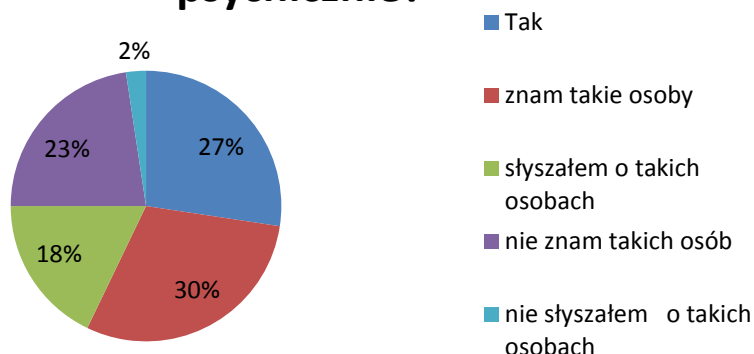
Czy według Pana/ Pani w rodzinach zamieszkujących na terenie gminy istnieje zjawisko przemocy domowej?

Ankietowani w 45% słyszeli o przypadkach przemocy, 22% nie zna takich przypadków, 21% zna takie przypadki a 12% nie słyszało takich przypadków.

13. Osoby chore psychicznie w gminie.

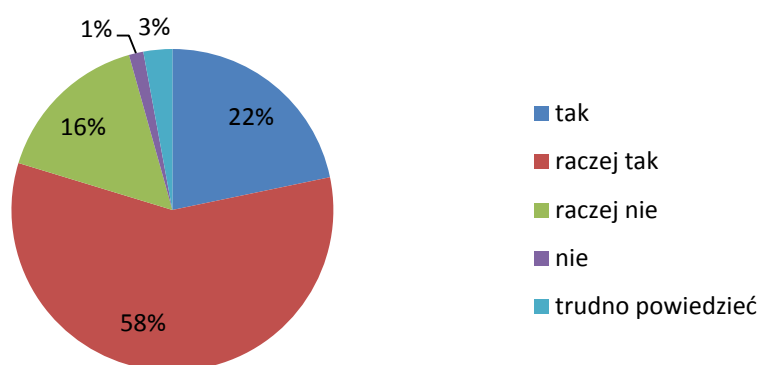
Na terenie Gminy zamieszkują według Pana/Pani osoby chore psychicznie?

Świadomość społeczna ankietowanych dotycząca zamieszkiwania osób chorych psychicznie - 30% uważa, że zna takie osoby, 27% uważa, że są takie osoby na terenie gminy, natomiast 23% twierdzi, że nie zna takich osób a 18% tylko słyszało o takich osobach, 2% nie ma świadomości ich istnienia.

14. Bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania.

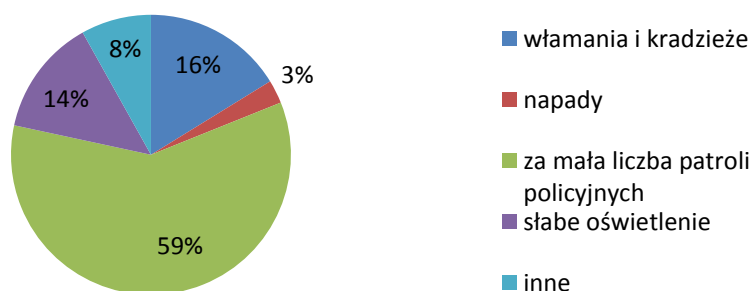
Czy Pan/Pani czuje się bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Raczej bezpiecznie w miejscu zamieszkania czuje się 58% ankietowanych, 22% czuje się bezpiecznie, 16% twierdzi, że raczej nie, nie ma zdania-3% a 1% nie czuje się bezpiecznie.

15. Przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa

Jeśli nie, to jakie są przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa?

Mała liczba patroli policyjnych w 39% jest przyczyną braku poczucia bezpieczeństwa, 16% uważa, że włamania i kradzieże, dla 14% słabe oświetlenie miasta, 8% stwierdza, że inne przesłanki a 3%, że napady.

16. Wiedza na temat bezpieczeństwa w gminie.

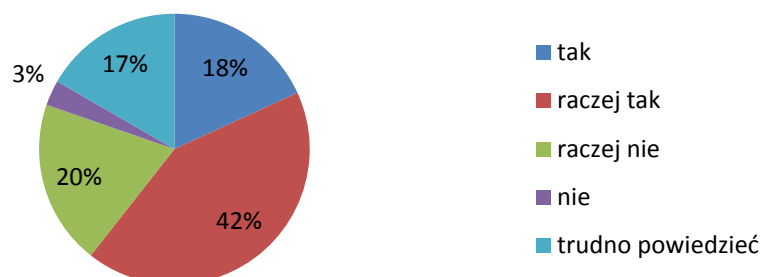
Czy Pana/Pani wiedza na temat stanu bezpieczeństwa w gminie jest wynikiem doświadczeń własnych czy innych osób?

Doświadczenia innych osób 63% stanowią współczynnik wiedzy na temat bezpieczeństwa w gminie a 37% stwierdza, iż posiada doświadczenia własne.

17. Oferta wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej.

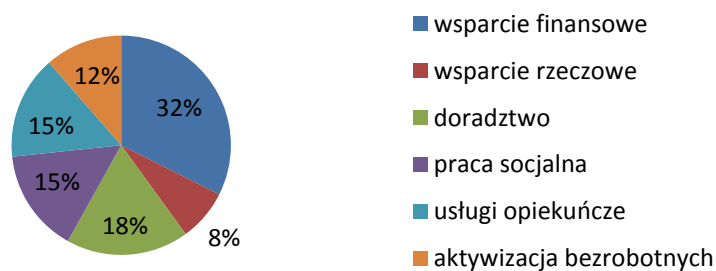
Czy według Pana/ Pani oferta wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej jest wystarczająca?

Wsparcie świadczone przez ośrodek dla 18% ankietowanych jest wystarczająca, raczej tak twierdzi 42%, raczej nie jest wystarczająca dla 20%, 17% nie ma zdania na ten temat a 3% uważa, że wsparcie jest niewystarczające.

18. Jakie wsparcie powinien oferować ośrodek pomocy społecznej

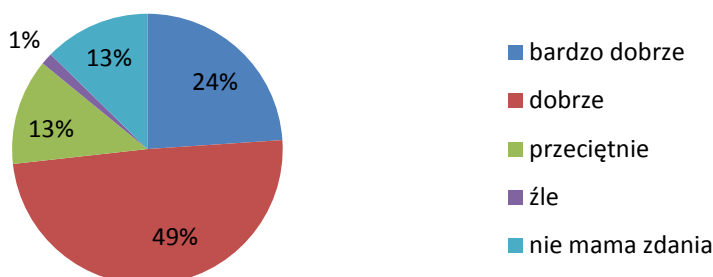
Jaką według Pana/Pani formę wsparcia przede wszystkim powinien oferować Ośrodek Pomocy Społecznej?

Wsparcie finansowe dla 32% ankietowanych jest najważniejsze, 18% uważa, że doradztwo, po 15% ankietowanych uważa, że praca socjalna i usługi opiekuńcze, 12% aktywizacja bezrobotnych a 8% uważa że wsparcie rzeczowe.

19. Ocena pracy pracowników ośrodka pomocy społecznej.

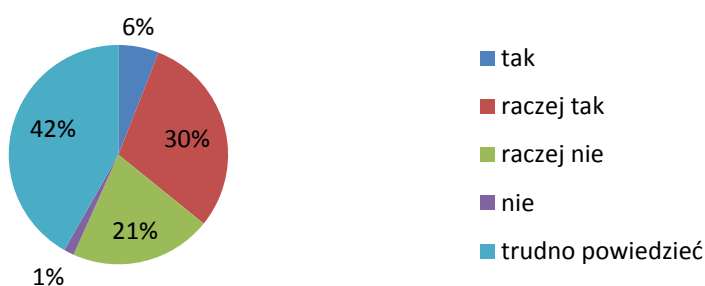
Jak Pan/Pani ocenia pracę pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej ?

Ankietowani oceniają pracę pracowników w 49% dobrze, 24% uważa ją za bardzo dobrą, że jest przeciętna uważa – 13% i 13% nie ma zdania tylko 1% uważa, że jest zła.

20. Oferta pomocy organizacji pozarządowych.

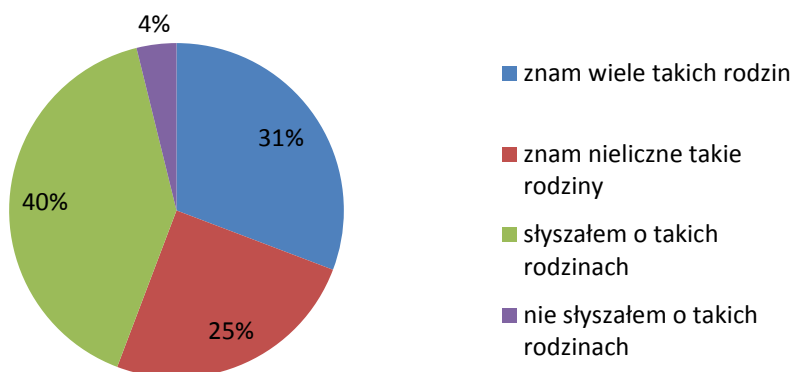
Oferta pomocy świadczona przez organizacje pozarządowe według Pana/Pani zaspokaja potrzeby środowiska lokalnego?

Oferta pomocy świadczona przez organizacje pozarządowe dla 42% ankietowanych zaspokaja potrzeby środowiska ,raczej tak uważa - 30%,21% uważa ,że raczej nie zaspokaja potrzeb,6% nie ma zdania a 1% uważa, że nie wpływa na zaspokajanie potrzeb.

21. Skala rodzin z niedostatkiem.

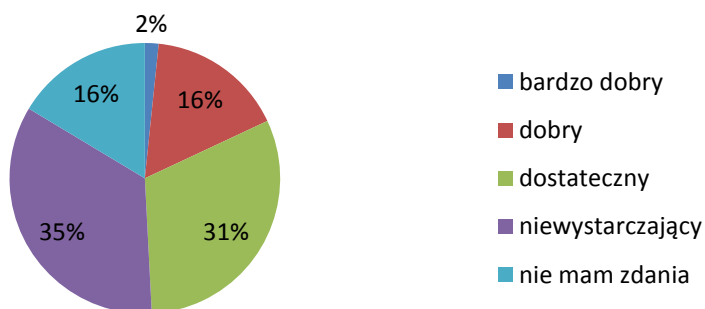
Czy dużo jest rodzin z niedostatkiem?

Słyszało o rodzinach z niedostatkiem 40% ankietowanych, 31% zna wiele takich rodzin, 25% zna tylko nieliczne rodziny a 4% nigdy o nich nie słyszało.

22. Dostęp do rehabilitacji i wsparcia rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.

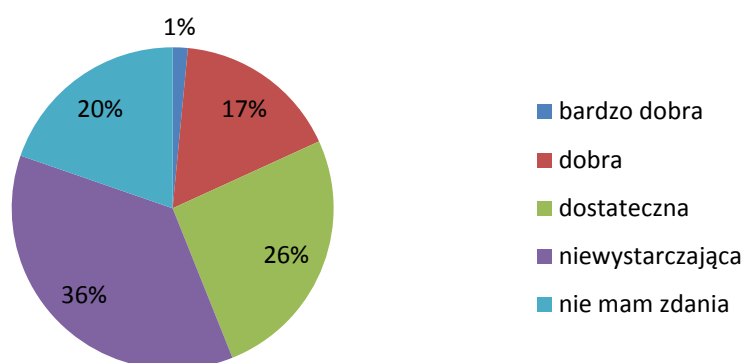
Jaki jest dostęp do rehabilitacji i wsparcia rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi?

Ankietowani uważają, że dostęp do wsparcia jest niewystarczający dla 35%, 31% uważa, że jest na poziomie dostatecznym, 16% twierdzi, że jest dobry i 16% nie ma zdania tylko 2% twierdzi, że jest bardzo dobry.

23. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie

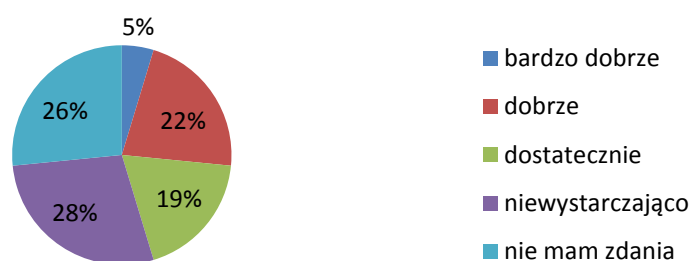
Jak Pani/Pan ocenia organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie?

Uzyskane dane pozwalają stwierdzić, iż organizacja czasu wolnego jest niewystarczająca dla 36% ankietowanych, 26% ocenia, iż jest na poziomie dostatecznym, 20% nie ma zdania, 17% uważa, że jest dobra a 1% ocenia na poziomie bardzo dobrym.

24. Działania profilaktyki alkoholowej i narkomani.

Jak Pan/Pani ocenia realizowane w gminie działania związane z profilaktyką alkoholową i narkomanią?

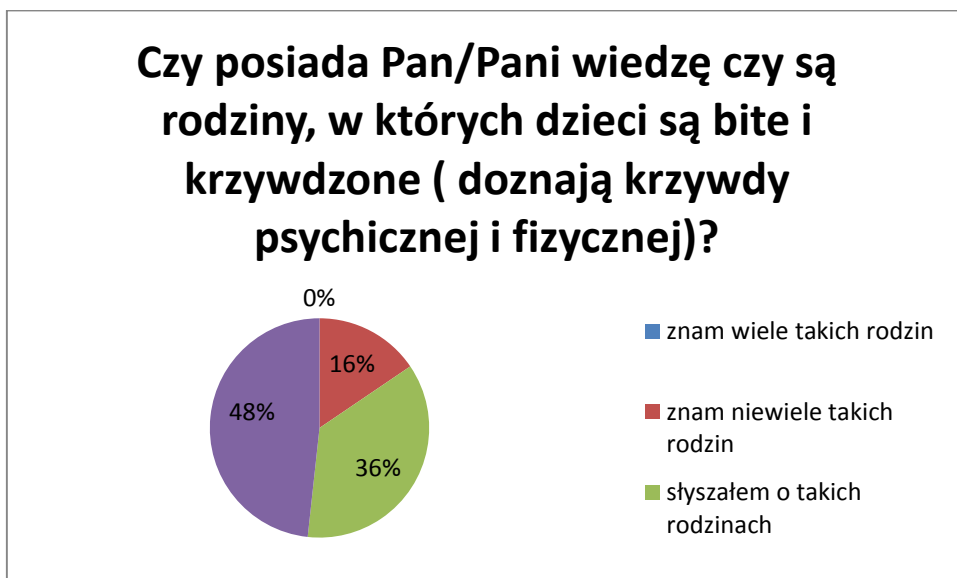
Ankietowani uważają w 28%, iż w niewystarczającym stopniu realizowane są działania profilaktyczne, 22% uważa, że dobrze, nie ma zdania 26%, 19% uważa, że są na poziomie dostatecznym a 5% uważa, że bardzo dobrze.

25. Bezpieczeństwo szkół i miejsc publicznych

37% uważa ,że szkoły i miejsca publiczne są bezpieczne dla dzieci, tak samo nie wyraża zdania a 26% uważa, że nie są bezpieczne.

26. Doznanie krzywdy psychicznej i fizycznej przez dzieci- wiedza respondentów.

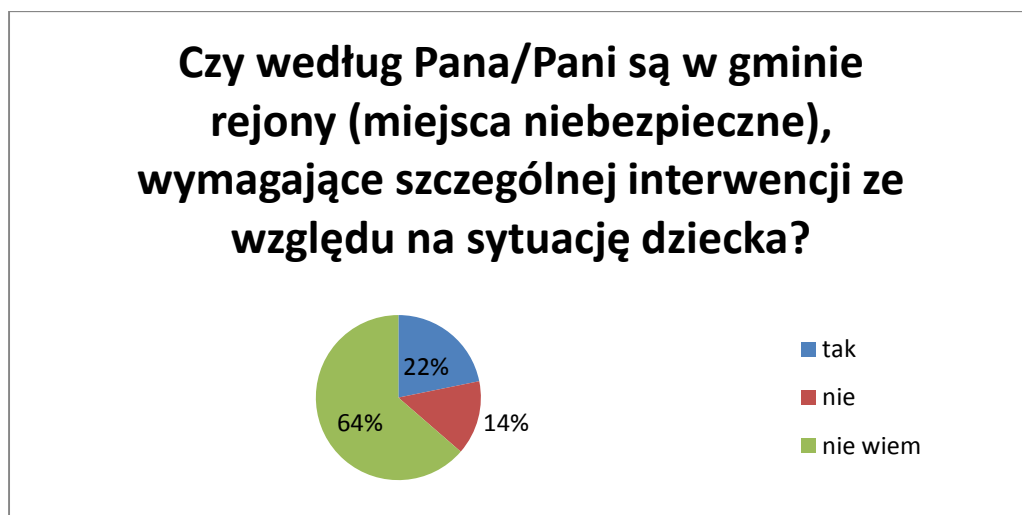
Wiedza ankietowanych na temat doznania krzywdy przez dzieci jest duża bo aż 48% zna wiele takich rodzin,36% o nich słyszało a 16% niewiele zna takich rodzin.

27. Dostępność do alkoholu i narkotyków przez dzieci w gminie.

44% ankietowanych uważa, że dzieci mają łatwy dostęp do alkoholu i narkotyków, 32% uważa, że dostęp jest zróżnicowany, 21% nie wie a 3% uważa, że nie ma dostępu.

28. Miejsca wymagające szczególnej interwencji ze względu na sytuację dziecka.

Ankietowani w 64% nie mają wiedzy na temat miejsc niebezpiecznych dla dzieci, 22% uważa, że są takie miejsca lecz nie wskazuje ich usytuowania, 14% uważa, że takich miejsc nie ma.

Metryczka ankietowanych: osoby biorące udział w badaniach to w 77% kobiety, 23% stanowili mężczyźni. Wiek respondentów był zróżnicowany 61% to osoby w wieku 51 lat i więcej, 29% w wieku 31-50 lat, 10% osoby w wieku 18-30 lat. Wykształcenie :36% stanowiły osoby z wykształceniem średnim, 24% zasadnicze zawodowe, 20% to osoby z wykształceniem podstawowym i 20% z wykształceniem wyższym.

III. ANALIZA SWOT

Metodą zastosowaną przy określaniu priorytetów rozwojowych jest analiza SWOT. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizę tę można z powodzeniem zastosować do dowolnego przedsięwzięcia, włącznie z programowaniem strategicznym.

ANALIZA SWOT – STREFA SPOŁECZNA

Mocne strony:

- dobrze rozwinięty system pomocy społecznej zapewniający bezpieczeństwo socjalne
- lokalne programy osłonowe wspierające rodzinę
- infrastruktura dostosowana do aktualnych potrzeb

Słabe strony

- niekorzystne tendencja demograficzna
- duży odsetek osób pozostających bez prawa do zasiłku
- niewystarczające zasoby mieszkań komunalnych

Szanse

- polityka prorodzinna państwa wpływająca na poprawę warunków życia ludności
- wzrost gospodarczy wpływający na spadek bezrobocia
- poprawa jakości życia ludności wpływająca na polepszeniu stanu zdrowia oraz wzrost liczby urodzeń
- popularność zdrowego trybu życia wpływająca na polepszenie stanu zdrowia ludności i spadek umieralności

Zagrożenia

- starzenie się społeczeństwa wpływające na konieczność zmiany polityki społecznej
- spadek liczby urodzeń

ANALIZA SWOT - DZIECI I RODZINA

Mocne strony

- prowadzenie przez samorząd działań zapobiegających dysfunkcjom rodziny
- aktywna współpraca pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką dzieci i młodzieży
- właściwa komunikacja pomiędzy pracownikami sfery samorządowej i pozarządowej
- wspieranie przez samorząd organizacji pozarządowych i grup nieformalnych pracujących na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny

- zabezpieczanie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego
- rozwój różnych grup samopomocowych

Słabe strony

- niewystarczająca edukacja grup samopomocowych
- niedostateczna ilość środków finansowych
- ograniczony zakres działań zapobiegających dysfunkcjom w rodzinie
- deficyt placówek resocjalizacyjnych dla nieletnich, domów dla samotnych matek oraz ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie
- brak specjalistycznych analiz jakościowych w zakresie potrzeb dzieci i młodzieży

Szanse

- podniesienie znaczenia organizacji pozarządowych w pracy na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży
- wzrost świadomości społecznej władz samorządowych
- szkoły prowadzi programy profilaktyczne

Zagrożenia

- występowanie zjawisk wpływających na dysfunkcje rodzinnym m.in rozpad rodziny
- występowanie uzależnień
- niski poziom kultury w społeczeństwie
- niewystarczająca stabilność prawna w odniesieniu do kwestii dziecka i rodziny

ANALIZA SWOT – RYNEK PRACY

Mocne strony

- wzrost wykształcenia jako wartości
- dobre przygotowanie pracowników pomocy społecznej do pracy z osobami bezrobotnymi,
- bezrobotni podnoszą swoje kwalifikacje

Słabe strony

- bezrobocie długotrwałe wśród kobiet i mężczyzn,
- występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia,
- niski poziom kwalifikacji przez osoby bezrobotne długotrwałe,
- niewielkie znaczenie wykształcenia jako wartości,

Szanse

- Wzrost dostępności kształcenia ustawicznego
- powiązanie programów dla bezrobotnych długotrwałe z programami rozwoju zasobów ludzkich, przekwalifikowań i reorganizacji

ANALIZA SWOT- UZALEŻNIENIA

Mocne strony

- dobry przepływ informacji pomiędzy organizacjami działającymi w sferze uzależnień
- dobrze przygotowana kadra do pracy z uzależnionymi
- aktywne włączanie się społeczeństwa do walki z uzależnieniami

Słabe strony

- brak bazy leczenia odwykowego
- nie włączanie się społeczności lokalnej w działania pomocowe
- nieskuteczne przepisy prawne – brak przymusu leczenia uzależnień

Szanse

- dostateczne wykorzystanie systemu informacji
- dobra współpraca pomiędzy fachowcami różnych dziedzin na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom
- istnienie systemu wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej pomocy
- skuteczność i efektywność działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych
- dostateczne wykorzystywanie systemu informacji.

Zagrożenia

- istnienie zjawiska bezradności społecznej
- niemożność sprostania potrzebom w zakresie uzyskiwania pomocy w dziedzinie uzależnień,
- mała aktywność społeczna mieszkańców

ANALIZA SWOT- NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Mocne strony

- aktywne organizacje pozarządowe
- zaangażowanie osób niepełnosprawnych w rozwiązywanie swoich problemów
- dobry przepływ informacji pomiędzy podmiotami pomocowymi
- zaangażowanie środowiska osób niepełnosprawnych w działalność samopomocy
- upowszechnianie w środowisku lokalnym pozytywnych wzorców postaw filantropijnych i charytatywnych

Słabe strony

- bariery utrudniające udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym
- niedostateczna baza rehabilitacyjna i oferta opieki nad osobami niepełnosprawnymi, dorosłymi
- niewystarczający dostęp do danych dotyczących liczby osób niepełnosprawnych

Szanse

- sytuacja ekonomiczno-gospodarcza sprzyja osobom niepełnosprawnym
- wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych
- współpraca sektora publicznego z sektorem pozarządowym w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnym

Zagrożenia

- brak działań w zakresie edukowania o rozumieniu potrzeb osób niepełnosprawnych
- brak upowszechniania w mediach problematyki niepełnosprawności w celu kształtowania pozytywnych postaw
- niewystarczające działania w zakresie likwidowania barier architektonicznych
- wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i stacjonarne formy wsparcia
- zmniejszająca się liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

ANALIZA SWOT – LUDZIE STARZY

Mocne strony

- istnieje określony standard pomocy ludziom starym
- prawidłowy obieg informacji o formach pomocy społecznej
- prawidłowy dostęp osób starszych do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej
- kadra przygotowana profesjonalnie do świadczenia wsparcia osobom starszym
- nie dochodzi do marginalizacji problemów osób starszych i izolacji placówek pomocy społecznej
- dysponowanie formami pomocy społecznej dla osób starszych: klub seniora, mieszkania chronione
- możliwość realizowania się w organizacjach samopomocowych
- możliwość udziału w zajęciach programowych dla osób starszych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organizacje pozarządowe

Słabe strony

- niski poziom życia osób starszych; wzrost liczby świadczeniobiorców pomocy społecznej
- brak określonego standardu usług opiekuńczych dla osób starszych
- dostępność do zakładów opiekuńczo-leczniczych oraz opieki paliatywno-hospicyjnej
- zmiana modelu rodziny z wielopokoleniowej na jedno, dwupokoleniowe
- wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym
- brak ofert dla osób starszych zamieszkujących tereny wiejskie
- niski poziom życia osób starszych; wzrost liczby świadczeniobiorców pomocy społecznej
- niemożność kontynuowania przez osoby starsze aktywności zawodowej

- niedostateczna sfera techniczna ułatwiająca codzienne życie osób starszych
- niewystarczające wsparcie wolontariuszy w dziedzinie pomocy osobom starszym

Szanse

- uwrażliwienie systemu oświaty na potrzeby ludzi starszych
- koordynacja działań podmiotów na rzecz osób starszych
- podmiotowe traktowanie osób starszych
- dostosowana do osób starszych infrastruktura
- wśród osób starszych nie wzrasta patologia społeczna

Zagrożenia

- brak szkoleń dla kadry realizującej pomoc osobom starszym
- brak działań w zakresie uwrażliwiania systemu oświaty na problem osób starszych oraz dostosowywania standardów usług do wymogów Unii Europejskiej
- wzrost liczby osób samotnych
- zjawisko migracji ludzi młodych na inne tereny

IV. CZĘŚĆ STRATEGICZNA

4.1. Misja:

***GMINA STRZELCE OPOLSKIE STWARZA MIESZKAŃCOM MOŻLIWOŚĆ ROZWOJU,
PRZECIWDZIAŁA ZJAWISKU MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO***

4.2. Cel główny, cele strategiczne, kierunki działań

Cel Główny: „Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji oraz wyrównywanie poziomu życia mieszkańców gminy:.

CEL STRATEGICZNY I - UMOCNIENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH PRAWIDŁOWEMU FUNKCJONOWANIU RODZINY

Prawidłowo funkcjonująca rodzina powinna zaspakajać potrzeby swoich członków, dając im oparcie i pomoc. Aby stworzyć silną rodzinę, wszelkie problemy opiekuńczo-wychowawcze, związane z przemocą w rodzinie, które osłabiają jej funkcje powinny być diagnozowane i rozwiązywane. Polepszeniu powinna ulec sytuacja dziecka, w szczególności należy rozszerzyć ofertę spędzania czasu wolnego.

Cele operacyjne:

1. Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie min. przez wsparcie psychologiczne, prawne, socjalne, asystenta rodziny.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.
3. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1:

1. Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo, polegającej na :diagnozie deficytów w zakresie ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci, ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym.
2. Szerszy dostęp do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego dla rodzin naturalnych, zastępczych, a również terapii rodzinnej.
3. Materialne wspieranie rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.
4. Zapewnienie rodzinom tego wymagającym wsparcia asystenta rodziny i rodziny wspierającej.
5. Opracowanie i realizacja „Gminnego Programu Wspierania Rodziny”.
6. Opracowanie i realizacja „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.”

Kierunki działań do celu operacyjnego 2:

1. Rozwój sieci świetlic, działających w poszczególnych miejscowościach, oferujących pomoc dzieciom z rodzin z trudnościami opiekuńczo wychowawczymi poprzez: dożywianie, właściwą opiekę pedagogiczną, pomoc w rozwiązywaniu trudności szkolnych, możliwość konstruktywnego spędzania czasu wolnego, nabywanie przez dzieci różnych umiejętności społecznych koniecznych do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.
2. Zapewnienie bezpłatnej lub taniej opieki nad dziećmi dla pracujących oraz podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe osób samotnie wychowujących dzieci – podjęcie działań w kierunku zwiększenia dostępu do żłobków .
3. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich poprzez: organizowanie i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole, zapewnienie odzieży i wyposażenia w artykuły szkolne, organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego oraz organizowanie akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków na pomoc dzieciom.
4. Organizowanie dla rodziców i ich dzieci różnych form edukacji z wykorzystaniem istniejącego systemu szkolnego oraz tworzenie systemu poradnictwa.
5. Wspieranie działań mających na celu tworzenie na terenie gminy mieszkań przeznaczonych w szczególności dla rodzin w kryzysie, samotnych matek i osób pozbawionych dachu nad głową.
6. Podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3:

1. Podnoszenie kwalifikacji pracowników do pracy z rodziną.
2. Tworzenie interdyscyplinarnych zespołów specjalistów do spraw interwencji w sytuacjach zagrażających dzieciom i młodzieży.
3. Rozwój nowych form działań osłonowo - aktywizujących na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
4. Tworzenie i wdrażanie programów w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne, zwiększanie dostępności istniejących na terenie gminy obiektów sportowych i ich wyposażenie w sprzęt sportowy.
6. Zacieśnienie więzi pomiędzy sektorem publicznym a organizacjami społecznymi w realizacji pomocy dziecku i rodzinie.
7. Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi,

instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

8. Rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, spartakiad – nawiązanie współpracy w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi i samorządowymi.
9. Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie.

CEL STRATEGICZNY II – AKTYWIZACJA GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób niepełnosprawnych i seniorów poprzez ich aktywizację społeczno-zawodową
2. Pomoc osobom dotkniętym i zagrożonym problemami bezrobocia.
3. Rozwijanie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
4. Pomoc osobom bezdomnym- realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Bezdomności w gminie Strzelce Opolskie

Kierunki działań do celu operacyjnego 1:

1. Monitoring i analiza potrzeb mieszkańców będących w wieku poprodukcyjnym oraz osób niepełnosprawnych.
2. Zapewnienie osobom starszym i niepełnosprawnym w miejscu zamieszkania pełnego zakresu wsparcia mającego na celu utrzymanie tych osób w ich środowisku społecznym poprzez: propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia, ułatwienie kontaktu z placówkami służby zdrowia, rozwijanie bazy rehabilitacyjnej, uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, rozwijanie usług opiekuńczych, w szczególności poprzez podnoszenie kwalifikacji kadry, co wpłynie na jakość świadczonych usług, oraz świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych.
3. Rozwój pracy socjalnej i działań na rzecz integracji społecznej i partycypacji osób starszych i niepełnosprawnych w życiu społecznym, m.in. poprzez opracowywanie projektów socjalnych promujących integrację społeczną.
4. Wsparcie materialne dla osób w podeszłym wieku, samotnych i niepełnosprawnych.
5. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, w tym organizowanie cyklicznych spotkań integracyjnych, zaspokajanie potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych.
6. Budowa mieszkań wspomaganych
7. Wsparcie osób zaburzonych i chorych psychicznie w samodzielnym funkcjonowaniu na terenie gminy w szczególności poprzez opiekę medyczną, poradnictwo socjalne i pomoc materialną.

8. W przypadku wyczerpania wszystkich możliwości zapewnienia opieki w środowisku, umieszczenie osób wymagających całodobowej opieki w zakładach opiekuńczo-leczniczych lub w domach pomocy społecznej.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2:

1. Wpływ na zmniejszanie negatywnych skutków bezrobocia poprzez systematyczne wsparcie finansowe i rzeczowe Ośrodka Pomocy Społecznej.
2. Świadczenie pracy socjalnej dla osób bezrobotnych (ze szczególnym oddziaływaniem na bezrobotne kobiety), zachęcające do poszukiwania zatrudnienia. W szczególności należy dążyć do udzielenia im wszechstronnej pomocy w zakresie: poradnictwa i zapoznania z aktywnymi technikami poszukiwania pracy.
3. Rozwijanie nowych form współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia na terenie gminy, obejmującej m.in. upowszechnianie ofert pracy i informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach i kursach umożliwiających zmianę kwalifikacji zawodowych, organizowanie stażów absolwenckich i przygotowania zawodowego, robót publicznych i prac społecznie użytecznych.
4. Systematyczne doszkadzanie pracowników socjalnych w zakresie wdrażania instrumentów w pracy socjalnej – kontraktów socjalnych.
5. Tworzenie na terenie gminy sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy .
6. Pogłębienie sprzyjającego klimatu dla organizacji pozarządowych mogących utworzyć spółdzielnie socjalne itp.
7. Współdziałanie w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.
8. Monitoring ofert programowych mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia, w szczególności wśród kobiet i osób długotrwale bezrobotnych.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3:

1. Ograniczanie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych.
2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach dotyczących nadużywania alkoholu, narkotyków.
3. Zwiększenie stosownych form profilaktyki alkoholowej i narkotykowej kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
4. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu i innych substancji uzależniających.
5. Zwiększanie świadomości społeczności lokalnej, w szczególności osób młodych, odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek.

6.

CEL STRATEGICZNY III – ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

Cele szczegółowe:

1. Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnik integracji lokalnej.
2. Rozszerzanie współpracy pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a instytucjami rządowymi i samorządowymi.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1:

1. Systematyczna diagnoza i monitoring istniejących problemów społecznych.
2. Systematyczne doszktałanie pracowników socjalnych.
3. Doskonalenie systemu informacyjnego o możliwościach udzielania pomocy społecznej i wsparcia mieszkańcom gminy, m.in. poprzez Internet.
4. Stałe i systematyczne doskonalenie jakości pracy ośrodka pomocy społecznej

Kierunki działań do celu operacyjnego 2:

1. Propagowanie idei samopomocy i obywatelskiego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.
2. Rozwijanie ruchu pozarządowego na terenie gminy poprzez uczestnictwo w szkoleniach dla liderów.
3. Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi o działalności ponadlokalnej i ogólnopolskiej poprzez zaprezentowanie im walorów i możliwości samorealizacji na terenie gminy.
4. Udzielanie wsparcia organizacyjnego, lokalowego powstających i istniejących organizacji pozarządowych oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe.
5. Zwiększenie koordynacji działań organizacji pozarządowych już funkcjonujących na terenie gminy poprzez systematyczny przepływ informacji o podejmowanych inicjatywach, regularne spotkania oraz wymianę doświadczeń.
6. Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.

4.3. Monitoring i wdrażanie

Systematyczny monitoring i ewaluacja polega na ocenie realizowanych działań strategicznych celem modyfikacji kierunków działania w przypadku wystąpienia zmian społecznych, które mogą wystąpić w przypadku regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych. Ocena realizacji wymaga odpowiedzi na pytania o zgodność ocenianej polityki z przyjętymi wartościami i zasadami. Ewaluacja jest działalnością normatywną, gdyż z jednej strony

wykorzystuje się istniejące normy, z drugiej zaś w strony w jej wyniku mogą pojawić się propozycje wprowadzenia nowych norm i procedur. Jest również działalnością instrumentalną, gdyż jej podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji.

Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji będą przede wszystkim:

- Zespół realizujący strategię powołany przez Burmistrza Strzelec Opolskich
- Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej raz w roku, przedstawia sprawozdanie z realizacji strategii.

V. WSKAŹNIKI STOPNIA EFEKTYWNOŚCI REALIZACJI STRATEGII

Biorąc pod uwagę obszar polityki społecznej ustalamy wskaźniki społeczne, za pomocą których skutecznie będzie oceniany poziom wdrażanych w zmian. Zespół wdrażający strategię będzie mógł korzystać z szerokiego wachlarza wskaźników odzwierciedlających ważne wartości zakładane do osiągnięcia i ukierunkowujące proces rozwoju.

W kwestii dotyczącej ludności:

- przyrost naturalny na 1.000 osób,
- saldo migracji na 1.000 osób.

W kwestii rynku pracy:

- udział zarejestrowanych bezrobotnych w ogólnej liczbie czynnych zawodowo,
- udział bezrobotnych do 30. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych

W kwestii dochodów i wydatków ludności:

- dochody na 1 osobę w podstawowych typach gospodarstw domowych,
- odsetek osób żyjących w ubóstwie,
- udział gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację jako złą lub bardzo złą.

W kwestii oświaty i wykształcenia:

- liczba ludności z wykształceniem wyższym na 1.000 osób w wieku 25 lat i więcej,
- liczba ludności z wykształceniem co najmniej średnim na 1.000 osób w wieku 20 lat i więcej.

Instrumenty polityki społecznej i wskaźniki ,za pomocą których cele mogą być osiągnięte lub które mogą wspomagać procesy osiągnięcia celów. Są to m.in. procentowe wskaźniki :

- liczby osób dotkniętych problemami alkoholowymi korzystających z pomocy w tym zakresie w osób dotkniętych innymi problemami,
- liczby młodzieży wyedukowanej w zakresie zagrożeń alkoholowych w stosunku do ogólnej liczby młodzieży w gminie,
- liczby młodzieży wyedukowanej w zakresie zagrożeń związanych z narkotykami w stosunku do ogólnej liczby młodzieży w gminie
- liczby osób dotkniętych problemami narkomanii korzystających z pomocy w tym zakresie w stosunku do osób dotkniętych innymi problemami,
- liczby osób dotkniętych problemami ubóstwa korzystających z pomocy w tym zakresie w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców
- liczby osób dotkniętych problem niepełnosprawności korzystających z pomocy w tym zakresie w stosunku do ogólnej liczby osób dotkniętych tymi problemami.

Powyższe wskaźniki są w większości dostępne w zbiorach statystyki publicznej oraz w zasobach informacyjnych pomocy społecznej. Dane mogą być zbierane okresowo poprzez badania ankietowe wśród mieszkańców gminy oraz w kluczowych dla rozwiązywania problemów społecznych instytucjach.

Ostateczny kształt systemu monitoringu powinien zostać skorelowany z zadaniami, które będą realizowane w ramach strategii. Najpowszechniej wskaźniki lokalnej efektywności osiągniętych celów są pogrupowane wokół najważniejszych obszarów realizacyjnych strategii i odnoszą się do poszczególnych zagadnień.

Podstawowymi wskaźnikami, jakie mogą być przyjęte dla pomiaru efektywności wdrażania strategii, są wskaźniki ekonomiczne i społeczne.

- **Ekonomiczne:** stopień poniesionych nakładów, koszty jednostkowe uzyskania efektu, ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację danego projektu.
- **Społeczne:** liczba programów i projektów socjalnych zrealizowanych w odniesieniu do poszczególnych celów strategicznych, liczba uczestników szkoleń i warsztatów, ocena wartości merytorycznej realizowanych projektów, inicjatywy społeczne w obszarze aktywizacji i integracji społecznej, liczba osób usamodzielnionych.

ZAKOŃCZENIE

Dokument wyznacza kierunki lokalnej polityki społecznej, która uwzględnia potrzeby mieszkańców niezależnie od ich statusu i prowadzi do realizacji założonej misji. Strategia rozwiązywania problemów społecznych będzie skuteczna, dzięki spójnej polityce państwa i samorządu na rzecz rodziny, osób starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych i innych obszarów wymagających wsparcia. Wspólna praca koalicjantów oraz nowych sojuszników zainteresowanych działaniami na rzecz mieszkańców znajdujących się w trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej pozwoli wpłynąć na realizację celów zawartych w strategii

Samorząd jest kreatorem rozwiązań prowadzących do zmiany społecznej, który poprzez budowę kapitału społecznego mieszkańców wspiera rodzinę w jej naturalnym środowisku, redukuje skutki społeczne bezrobocia, uzależnień włączając w te procesy organizacje pozarządowe jako partnerów sprawdzonych i rzetelnych.

SPIS TABEL

TABELA NR 1. LICZBA LUDNOŚCI GMINY STRZELCE OPOLSKIE WEDŁUG WIEKU W LATACH 2012-2014

TABELA NR 2. LICZBA LUDNOŚCI GMINY STRZELCE OPOLSKIE W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH W LATACH 2013 – 2014

TABELA NR 3. LICZBA LUDNOŚCI GMINY STRZELCE OPOLSKIE WG PŁCI I MIEJSCA ZAMIESZKANIA

TABELA NR 4. PRZYROST NATURALNY W LATACH 2009 – 2014

TABELA NR 5. RODZINY OBJĘTE POMOCĄ MATERIALNĄ W STOSUNKU DO LICZBY MIESZKAŃCÓW

TABELA NR 6. RODZINY OBJĘTE POMOCĄ NIEMATERIALNĄ W STOSUNKU DO LICZBY MIESZKAŃCÓW

TABELA NR 7. ZAJĘCIA POZALEKCYJNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

TABELA NR 8. ILOŚĆ UDZIELONYCH PORAD W PUNKCIE KONSULTACYJNYM NA LATA 2013-2014

TABELA NR 9. CZYNNOŚCI OPERACYJNE FUNKCJONARIUSZY KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI

TABELA NR 10. ILOŚĆ WNIOSKÓW SKIEROWANYCH W LATACH 2013-2014

TABELA NR 11. LICZBA WYDANYCH ORZECZEŃ PRZEZ POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W STRZELCACH OPOLSKICH

TABELA NR 12. OGÓLNA LICZBA OBJĘTYCH POMOCĄ W FORMIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH I USŁUG OPIEKUŃCZYCH SPECJALISTYCZNYCH Z PODZIAŁEM NA SYTUACJE RODZINNĄ W LATACH 2013-2014

SPIS RYSUNKÓW

RYS. NR 1. GMINA STRZELCE OPOLSKIE

SPIS WYKRESÓW

WYKRES NR 1. ROZWÓJ LUDNOŚCI W GMINIE STRZELCE OPOLSKIE

WYKRES NR 2. RODZINY OBJĘTE POMOCĄ SPOŁECZNĄ BEZ WZGLĘDU NA RODZAJ I FORMĘ POMOCY

WYKRES NR 3. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY MATERIALNEJ, A DOCHÓD NA OSOBĘ W RODZINIE

WYKRES NR 4. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY MATERIALNEJ A WIEK ŚWIADCZENIOBIORCÓW

WYKRES NR 5. SYTUACJE ŻYCIOWE RODZIN W LATACH 2013-2014

WYKRES NR 6. ILOŚĆ ZGŁOSZEŃ PROCEDURY NIEBIESKIEJ KARTY Z PODZIAŁEM NA INSTYTUCJE

WYKRES NR 7. DANE PORÓWNAWCZE DOTYCZĄCE PROCEDURY NIEBIESKIEJ KARTY

WYKRES NR 8. DYNAMIKA BEZROBOCIA W 2013 ROKU

WYKRES NR 9. DYNAMIKA BEZROBOCIA W 2014

WYKRES NR 10. PORÓWNANIE BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI – OGÓŁEM, KOBIETY Z PRAWEM DO ZASIŁKU, KOBIETY BEZROBOTNE OGÓŁEM I Z PRAWEM DO ZASIŁKU - ROK 2013

WYKRES NR 12. PORÓWNANIE BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI – OGÓŁEM, OSOBY DO 25 R.Ż., OSOBY PO 25 R. Ż., OSOBY BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH ORAZ NIEPEŁNOSPRAWNI - ROK 2013

WYKRES NR 13. PORÓWNANIE BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI – OGÓŁEM, OSOBY DO 25 R.Ż., OSOBY PO 25 R. Ż., OSOBY BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH ORAZ NIEPEŁNOSPRAWNI - ROK 2014